

1967 SEP 13 1967

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

81 M. 18 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1967 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 1 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

Kaina 20 C.

Dainininkas Virgilijus Noreika iš Lietuvos koncertuoja Kanadoje. Jam akompanuoja kanklininkė Danutė Juodvalkytė - Ansamblio "Lietuva" narė, o lietuviška birbyne groja talentingas muzikas Pranas Budrius. E. Sulaičio nuotrauka

Solisto Virgilijaus Noreikos gastrolės Kanadoje

Kanados lietuviai vėl turėjo progos gėrėtis nepaprastu Lietuvos artistu, tenoru Virgilijum Noreika. Juo gėrėjosi ir JAV lietuviai, net ekskursijomis vykę į Kanadą. Noreika koncertavo expo 67 parodoje, William Pelletier teatre, D. L. K. Vytauto Klube Montrealyje, Toronte, Hamiltone, Windsore ir kt. Visur, kur tik Noreika dainavo, publikos buvo pilnutėlės salės. Jis užkariavo visų klausytojų širdis.

Virgilijaus Noreikos balsas gražus ir spalvingas, šiltas ir lipšnus. Jis yra apdovanotas tobula klausa ir dainuodamas nepažeidžia intonacijos. Jo manieros, poza, daug kam priminė Kiprą Petrauską, pas kurį Noreika dainavimo mokėsi apie trejus metus.

Noreikos repertuarą sudarė lietuvių liaudies dainos, Lietuvos kompozitorių kūriniai ir operų arijos. Kiekvieną dainą jis perdavė giliu išjautimu, puikia interpretacija, o arijose parodė ir savo

balso dramatiškus pajėgumus.

Solistas parodė daug ištvėrmės. Jis ir jo akompaniatoriai dalyvavo visoje eilėje koncertų Sovietų paviljone ir tautinėse aikštėse, kuriuose dalyvavo Maskvos teatro simfoninis orkestras, ukrainiečių ir rusų chorai, uzbekų ir gruzinų solistai. Bet Noreika savo dainavimu išsiskyrė ir masiniuose kitų tautų pasirodymuose. Jisai, tikrai pasirodė, kaip pirmasis Lietuvos dainininkas.

Virgilijus Noreika gimęs 1935 m. Vilniaus konservatoriją baigė 1958 m. ir vėliau mokėsi Kipro Petrausko globoje. Lietuvos operos steigėjas ir vienas žymiausių Lietuvos dainininkų, sugebėjo Noreikai iškiepyti visa geriausia, ką tik savyje turėjo Lietuvos jaunimo auklėtojai ir muzikai, pastebėję Noreikos nepaprastai didelį talentą, suteikė jam progos toliau dainavime tobulėti ir techniškai lavintis Lenkijoje, Vengrijoje, Rytų Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje. Jis

yra dainavęs ir išgarsėjusioje La Scala operoje Milane.

Už Lietuvos ribų jis daug ko išmoko, savo dainavimu daug ką sužavėjo. Ypač palankiai apie Noreiką atsiliepi muzikos kritikai įvairiuose kraštuose.

Štai keletas jų pastabų:

Muzikalnaja Žizni rašė:

"Dainininko balsas iš tiesų operinio masto, didelis, stiprus, tvirtas. Nepaprastai sodriai ir spalvingai skamba jo vidurinis registras, lengvai išdainuojamos aukštosios gaidos... Artisto vokalizacijai būdingi tipiškai bruožai: gražus legato, puiki kantilena, italų tenorų mokyklai charakteringas patosinis kadenčių dainavimas."

Kai Noreika dainavo La Scala operoje Milane, Koreira della Sera žurnalas pastebėjo:

"... Noreika, atlikdamas Pinkertono partiją, pademonstravo žymius vokalius daininius, grakščią sceninę laikyseną..."

Tęsiama 6 psl.

Kanados lietuvių pažiba - solistė Lilija Šukytė, praėjusiais metais priimta į Metropolitan Opera. Kanados lietuvių dienose ji buvo pagrindinė žvaigždė.

* Pulk. Antanas Šova (iš New Britain, Conn.) su žmona ir dukra Regina persikelia gyventi pas sūnus į Indiana valstybę. Jo sūnus Algirdas, veterinarijos gydytojas, Indianoje turi gyvulių ligoninę. New Britain, Conn. lietuviai Lietuvos Bendruomenės vardu, Šovams suruošė gražias išleistuves, kurios įvyko J. Petuškos bute.

* Lietuvių pažangiųjų salė, 29 Endicot St., Worcester, Mass., parduota unijai.

* A. Tagmenas, Amerikoje gimęs lietuvis, kandidatuoja į Worcester, Mass. miesto tarybą.

* Vincui Mitrikui, Juozui Šalaviejiui ir Mykolui Zemaitaičiui iš Worcester, Mass. sukanka po 75 m. amžiaus.

* Irena Treinienė išrinkta Bostono Kultūros Klubo pirmininke.

* Eglė Damijonaitytė-Pedini gavo daktarą praktiką atlieka St. Elizabeth ligoninėje, Boston, Mass.

* Worcester, Mass. lietuvių klubas turįs per 1,000 narių ir pusės milijono vertės rūmus, 20-čiai studentų išdalinę \$2,750 stipendijomis, \$500 stipendiją gavo Jonas Cunis, \$300 - Eugenijus Parulis, \$200 - Markas Blažis, Ričardas Šimitis, Eglutė Paulukonytė; \$150 - Ronaldas Valentas, Irena Adamytė, Elena Benderytė; po \$75 - J. Virbašūtė, Nancy Libertytė. Kiti gavo po mažiau.

* Kathryn Lukas iš New Orleans, La., De Paul simfonijos orkestro fleitistė, dalyvavo Aldonos Stempuzienės rečitalyje Cleveland, Ohio ir dainininkelį akompanuos barokinėse dainose. Fleitistė K. Lukas taip pat atliks fleitos partiją A. Lapinsko kūrinyje "Ainų dainos". Stempuzienės koncertas įvyksta rugsėjo 24 d. 4 val. p.p., Muzikos Instituto salėje, 11021 East Blvd., Cleveland, Ohio.

* Dr. St. Bačkis rugpjūčio 13 d. Dainavos stovykloje Frontininkams pareiškė: jei kas kelia mintį, kad Lietuvai reikia siekti satelitinio statuso, tai yra labai pavojinga. Mūsų tikslas turėtų būti laisva Lietuva, nežūrint, kaip ilgai ta kova užsitęstų...

* Detrote veikia dvi lituanistinės mokyklos - Aušros mokykla - senose šv. Antano par. patalpose ir dr. V. Kudirkos vardu mokykla - Redford miesto dalyje, moderniškesnėse patalpose ir naujesniame ir saugesniame rajone. Todėl ji ir suėjo du trečdaliai mokinių. Mokyklos, tikrumoje, turėtų būti sujungtos, bet nesutarinama dėl vardo. Lietuvių Bendruomenė toms mokykloms norėtų prikergti savo vardą - "ALB", tarytum tos organizacijos vardas būtų garbinęs už "Aušrą" ar "dr. V. Kudirką".

ISPLAUKĖ | MONTREALI

Kauno Politechnikos Instituto 65 studentų Meno Ansambliis laivu Puškin rugsėjo 2 d. išplaukia koncertuoti Montrealio expo 67 ir D.L.K. Vytauto Klube rugsėjo 17 d. Pakelyje koncertuos Helsinkyje, Bremene, Londone, Quebeco ir laivo keleiviams,

PASAULIO

* Sontagspost, vokiečių leidžiamas laikraštis Omaha, Neb., liepos 9 d. laidoje aprašo Rytprūsių Stalupėnus, kuriuos vokiečiai buvo pavadinę Ebenrode. 1898 m. tyrinėtojas dr. A. Zweck veikale "Heimatwerk" yra rašęs, kaip 1730 metais tūkstantčiai lietuvių vyko į Stalupėnus su akmeniniu aukuru, nuo ko ir kilęs Stalupėnų vardas.

* Andrius Juozapaitis rugp. 26 d. mirė Bostone, sulaukęs 69 m. amžiaus. Liko žmona Petronėlė ir sūnus inžinierius Gediminas Juozapaitis, gyvenęs Seattle, Wash.

* Inž. Heraldas Alekna iš Venecuelos, perkeltas į Švediją, kur jis atstovavo Reynold Aluminium Co. Šiuo metu lan kosti pas tėvelių Emiliją ir Antaną Aleknus Bostone.

* Adv. A. ir Z. Šalnai iš Cambridge, Mass. vasaros atostogas praleido Whitefield New Hampshire.

* Salezietis Bronius Paukštys, apaštalavęs Lietuvoje ir buvęs ištremtas į Sibirą, sulaukęs 70 metų amžiaus, mirė Kaune. Jis yra išgelbėjęs virš 200 žydų nuo mirties Lietuvoje nacių okupacijos laikais.

Dr. Antanas Saikauskas, Adomo ir Klementinos Narbutaitės Saikauskų sūnus, baigęs medicinos fakultetą Buenos Aires universitete 1963 m., sveikatos ministerijos paskirtas Hospital Regional direktorium Aluminine provincijoje, Argentinoje. Savo žinioje jis turi du padėjėjus. Dr. Saikauskas gražiai kalba lietuviškai ir domisi lietuvių gydytojų veikla pasaulyje.

* Bronius Aušrotas, žurnalistas, iš Rio de Janeiro, Brazilijos, persikėlė į Kensington, Md.

* Jonas Čegis, iš London, Ont., Kanadoje baigęs mokslą, toliau studijuoti išvyko į Romą.

LIETUVIAI

* Kultūros barai žurnalas, leidžiamas Vilniuje, Nr. 8 (32) praneša: Clevelande Stefa ir Vytautas Gedgaudai turėjo galeriją (Gallery International), kurioje per trejus metus buvo surengtos dvidešimt keturios parodos (jų tarpe vienuolika - lietuvių dailininkų). Šiemet galerija nutraukė savo veiklą.

* S. Boston, Mass. lietuvių klubo rudens pramoga bus rugsėjo 10 d. 2 val. p. p. 3-čio aukšto salėje. Bus pagerbti nariai, kurie klubui priklausė 25 metus. Oficialioji dalis prasidės 4 val. p.p., o meninė - 5 val. Gros jauna akordeonistė J. Tamošaitytė iš Cambridge, Mass. Komisijos pirm. - A. Andriulionis.

* Rugpjūčio 5 d. Los Angeles Šv. Kazimiero bažnyčioje susitaukė inž. Gediminas Jurgis Mošinskis ir mokytojas Angelė Šulaitytė. Palaimino prelatas Jonas A. Kučingis, dalyvaujant dideliui būriui giminių ir pažįstamų, iš arti ir toli: jaunojo tėveliai, sesutė ir brolis iš Brazilijos, dėdė ir kiti giminės iš Philadelphia, Pa. ir Chicago, Ill. Taip pat dalyvavo jaunosios giminės iš Chicago, Vestuvių vaišės buvo Šulaitių rezidencijoje ir Tautinių Namų salėje.

* Joseph Villmas, Jr., Kennedy Center, Inc., 27 Winthrop St., Charlestown, Mass. direktorius paskirstydamas pareigas savo pagalbininkams, pabrėžė, kad Bunker Hill, Bostone yra vienintelis Amerikos miestų vystymesi toks projektas. Įstaiga rūpinasi sveikatingumu, gerbūviu.

* AL Bendruomenės tarybos mitingai vyks New Yorke rugsėjo 23-24 dienomis. Bus renkamas pirmininkas, tarybos prezidiumas, garbės teismas ir kontrolės komisija.

* Kun. Leonardas Andriekus perrinktas trims metams pranciškonų provinciolu. Jam patarėjais - kun. Jurgis Gaillušis, kun. Petras Baniūnas, kun. Placidias Barius ir kun. Gabrielius Baltrušaitis.

* Inž. Tadas Mickus, Borg-Warner International Corp., Chicago, Ill. lapkr. mėn. siunčiamas į Belgiją, kaip tos kompanijos atstovas inžinierius trejems metams.

* Inž. Petras Dirks, chigagilskio Povilo Dirksio sūnus, Australijos vyriausybės inžinerijos departamento paskirtas Naujojoje Gvinejoje atstatyti visą kraštą. Australiją, kaip inžinierius, jis 1964 m. atstovavo Londone, o 1965 m. Olandijoje.

* Kun. Petro Šakalio, naujojo Lawrence, Mass. Šv. Pranciškaus par. klebono rūpesčiu išremontuota ir išdažyta, salė, įrengtos naujos moderniškos lempos. Užmiesčio šv. Vincento koplyčioje taip pat vyksta remontas. Rugp. 20 buvo suruoštas piknikas Pailangos parke išlaidoms uždirbti pinigų.

* Šiaurės Amerikos Lietuvių Sporto S-gos centro valdybos rinkimams registracija skelbiama įvyksianti iki rugsėjo 15 d. Rinkimuose gali dalyvauti tik registruotieji s-gos nariai, tiesioginiai priklausą klubams. Balsavimas taip pat vyks per klubus. "Dešimtuko" turnyras bus lapk. 18-19 dd. Chicagoje, kurio moderatorių Benius Zemaitis, Šaudymo sekcijos vadovas Juozas Zavys iš Toronto persikėlė į Montreal, kurio adresas 9032 - 10 Ave., Ville Ste. Michel, Montreal, Canada.

LIETUVIŲ KLUBAS MONTREALYJE

D. L. K. Vytauto Klubo reikalų vedėjas Jonas Petrusis prie Klubo patalpų.

Jonas Petrusis yra vienas labiausiai pažįstamų lietuvių Montrealyje. Jis šiuo metu vadovauja Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Klubui, populiariai vadinamam Lietuvių Klubu Montrealyje. Šis klubas dabar yra tapęs iš Lietuvos atvykstančių tautiečių ir Montrealyje gyvenančių lietuvių susitikimų vieta. Čia bendrą kalbą randa įvairių pažiūrų ir įvairaus amžiaus lietuviai.

Klubas, kuris šiemet švenčia 60 metų gyvavimo sukaktį, šių metų pradžioje įsikūrė naujose patalpose, kurios kainavo apie 300 tūkst. dolerių. Klubas turi didelę svetainę su baru ir valgykla, o antrame aukšte - nemažą salę, talpinančią apie 600 žmonių.

J. Petrusis, kurį šių eilučių autorius prisimena iš Kasselio stovyklos Vokietijoje laiku, yra pradininkas iš Lietuvos atvykusių menininkų pasirodymų Kanados lietuviams. Jo rūpesčiu, Lietuvių klube rugpjūčio 18 d. pasirodė garsusis Lietuvos operos solistas Virgillus Noreika ir du instrumentalistai: Danutė Juodvalkytė ir Pranas Budrius.

Jis sudarė šiemis Lietuvos menininkams sąlygas koncertuoti ir Toronto, Windsoro bei Hamiltono lietuviams. Lietuvių klube taip pat įvyks ir Kauno Politechnikos instituto studentų ansamblio pasirodymas (rugsėjo 17-18 dienomis). Sekančiais metais J. Petrusis

galvoja pakviesti "Lietuvos" ansambli pilnoje jo sudėtyje. Tam reikalui bus prašoma ir JAV lietuvių talka, kadangi toks žygis pareikalaus nemažą lėšų.

Lietuvių Klube Montrealyje dažnai vieši Expo 67 sovietiniame paviljone dirbantieji lietuviai (jų dabar yra 6) ir įvairios Lietuvos delegacijos, kurių beveik kiekvieną savaitę vis atvyksta. Klube taip pat teko pietauti su sol. Noreika, D. Juodvalkyte ir P. Budriu. Vieną kartą, po jų koncerto kanadiečiams, vėl čia radome vietos prie bendro stalo. Padarėme su sol. Noreika pasikalbėjimą, kuris tilps Vienybėje.

E. ŠULAITIS

Skaniausia lietuviška duona gaunama

SILVER BELL BAKING CO.

Sav.
A. RADŽIŪNAS

PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS

Pristatome į namus prašome telefonuoti: STagg 2-5938

36-40 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

Lietuviškoje Chicagoje

CICERO LIFE laikraštis rugpjūčio 13 d. laidoje įdėjo Vienybės redaktorių -- S. Narkeliūnaitės ir Ed. Šulaičio bendrą nuotrauką, pažymint, jog Vienybė minėjo 80 m. gyvavimo sukaktį ir yra seniausias liet. laikraštis pasaulyje.

Tas pats laikraštis rugpjūčio 27 d. numerį patalpino E. Šulaičio darytą dail. Juozo Pautieniaus nuotrauką, fotografuotą prie šio dailininko paveikslo Čiurlionio meno galerijoje Chicagoje, kur neseniai vyko jo darbų paroda. Tekste pažymėta, kad dail. Pautienius yra vienas iš žymiausių lietuvių dailininkų Amerikoje.

* KOMP. DARIAUS LAPINSKO muzikos mokykla Chicagoje atidaroma rugsėjo mėn., baletu mokyklos patalpose - 69 ST., Marquette parko miesto dalyje. Bus dėstoma muzikos pradai, muzikinės formos, instrumentai, pianas, improvizacija, muzikos istorija. Bus mokoma privačiai ir grupėmis. Lietuvių Kultūros Kongrese bus pastatyta D. Lapinsko "Maras" ir "Karalius Mindaugas". Kreiptis šiuo adresu: Darius Lapinskas, 3350 W. 64th St., Chicago, Ill.

* JONAS MALIORIUS už \$62,000 nupirko Chicagos Lietuvių Auditoriją. Šią įstaigą pastatyti 1920 m. Lietuviams kainavo 250 tūkstančių dolerių. Rugpjūčio 14 d. Auditorijos direktoriai posėdžiavo šioje salėje paskutinį kartą.

* CHICAGOS PEDAGOGINIAME Institute buvo 62 studentai, kuriuos mokė 19 lektorių; aukštesnėje lituanistinėje mokykloje buvo 4 lektoriai ir 336 mokiniai, dirbo 38 mokytojai. Dviejuose vaikų darželiuose buvo 4 mokytojai ir 69 vaikai. Mokslo sezonas jau artėja. Kiek mokinių bus šiemet?

Mokykloms išlaikyti kasmet kaštuoja apie \$72,000. Tėvai suaukvoja \$60,000, trūksta \$12,000. Pinigams sukelti vėjus komitetą sudaro: kun. dr. A. Juška, pirm., nariai - V. Galvydis, dr. G. Balukas, K. Drunga, S. Ingaunis, dr. T. Kaunas, dr. P. Kisielius, kun. B. Markaitis, D. Šukelis, P. Urbutis.

* ALEKSANDRAS ZOLPIS, Vienybės skaitytojas, sulaukęs 80 m. amžiaus, susirgo plaučių uždegimu ir gydomas Englewood, Ill. ligoninėje.

* JADVYGA BIRUTĖ STUOKIENĖ iš Joniškio atvyko pas vyrą Adolfą, 4334 S. Christiana Ave., Chicago, Ill.

* PROF. VLADAS JAKUBĖNAS sirgo ir gydėsi Minneapolio klinikoje. Jam buvo padaryta komplikauta nugaros operacija. Operavo prof. dr. French, asistuojant dr. Eugenijui Gedgaudui.

* STASĖ VAIŠVILIENĖ nuo šio rudenio dėstys Montessori mokykloje. Dainavos stovykloje ji skaitė paskaitą "Sistematingas gyvosios gamtos pristatymas ir kalba".

* LEOKADIJOS BRAŽDIENĖS vadovaujamas Jaunimo Centro studentų ansamblis iš Chicagos, taip pat komp. Darius Lapinskas ir solistas Stasys Baras, spalio 7 d. atstovaus JAV Expo 67 tautų festivalyje Montrealyje. Lietuvių pasirodymu rūpinasi Expo 67 JAV atstovybės vadovybė.

* LIUCIJA BUIVYDAITĖ dėstys lietuvių kalbą YMCA Community kolegijoje, 19 So. La Salle St., Chicagoje. Pamokos nuo spalio 3 d., antradieniais nuo 7 v. iki 8:45 v. vak.

* IGNAS DAUKUS-DOBKEVIČIUS, 54 m. amžiaus mirė Chicagoje liepos 20 d. Kilęs iš Rokiškio apskr. Gyvenęs Rebdorf, Bavarijoje. Buvo veiklus BALFe.

* HULDA VARKALIENĖ mirė Summit, N. J. pas savo sūnų išgyvenusi paskutiniuosius dvejus metus. Juozui Varkalui prieš keletą metų mirus Chicagoje, našlė persikėlė į New Jersey. Velionė Varkalienė yra suomių kilmės, su J. Varkala susipažinusi Chicagoje. Ji yra gyvenusi ir Lietuvoje. Be sūnaus, Clevelande liko duktė Helen Kelly.

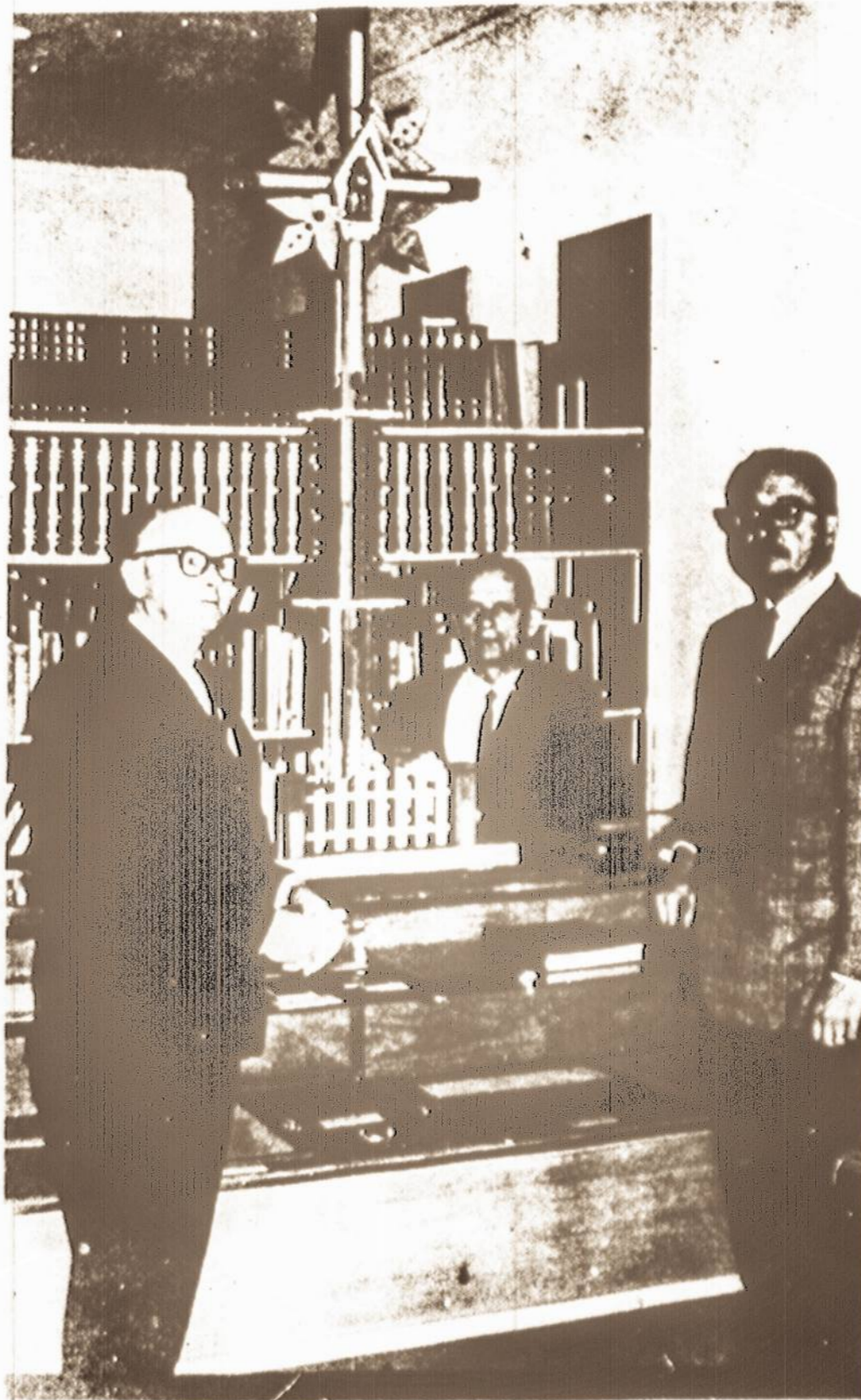
* BIRUTĖ BORODICAITĖ, balerina, įsijungė į baletu mokyklos mokytojų fakultetą Chicagoje.

* AURELIA IVINSKIENĖ, prof. Z. Ivinskio, gyvenančio Romoje, motina, buvo sunkvežimio sužeista Town of Lake, Ill. Ligonė dabar sveiksta namuose. Ji yra 78 m. amžiaus.

* DR. GIEDRĖ IR RIMAS SIDRIAI iš Chicagos lankėsi Izraelyje, Montrealyje ir Clevelande. Jų sūnūs, Linas ir Raimundas atostogavo Meksikoje.

* JAUNUČIO PUODŽIŪNO baletu studija, 2656 W. 71st St., Chicagoje, naują sezoną pradeda rugsėjo 5 d.

* DANQUOLĖ MARKUTĖ iš Chicagos lankėsi Graikijoje ir Italijoje.

S. BALZEKO MUZIEJUJE Chicagoje. Iš kaires: Al. Dzirvonas, Jurgis Kasakaitis ir S. Balzekas, Jr.

Iš Kalifornijos

* Los Angeles šv. Kazimiero parapija Lietuvių Religinei Šalpai surinko \$1,064.00. Stambiausiu aukotoju buvo Mrs. A. Polenske aukojusi \$100 ir N. N. -- \$32. Aukos ir vokeliai pasiūsti į centrą, iš kur aukavusieji gaus pakvitavimą. Losangeliečiai šia savo stambia auka parodė gyvą dėmesį pavergtosios Lietuvos bažnyčiai ir kunigams.

* Šv. Kazimiero parapijos mokykla mokslo metus pradeda pirmadienį, rugsėjo 11 d. 9 val. ryte. Bus pamaldos. Tą dieną mokiniai paleidžiami 12 val. d. Mokytojai: sesuo M. Agnetta, mokyklos vedėja ir 8-to skyriaus mokytoja, sesuo M. Clemense, 7-to skyriaus, sesuo M. Alicia, 6-to skyriaus, sesuo M. Leona, 5-to skyriaus, Virginia Balnytė, 4-to skyriaus, sesuo M. Vincenta, 3-jo skyriaus, Dalilė Polikaitienė, 2-jo ir sesuo M. Jacinta, 1-jo skyriaus mokytoja.

* Šv. Kazimiero šeštadieninė mokykla darbą pradeda šeštadienį, rugsėjo 16 d. 9 val. ryto. Tą dieną mokinių registracija ir tėvų susirinkimas. Jei atsiras mokinių, planuojama atidaryti ir 10-asis skyrius.

* Kun. Antanas Valiuška, beveik aštuonerius metus išdirbęs pastoracijos darbe Šv. Kazimiero parapijoje, nuo š. m. rugpjūčio 1 d. gavęs vyskupo vieneriems metams gydymą atostogų, apsigyveno Huntington Beach, Calif. Kun. A. Valiuška ne tik dirbo kaip asistentas, bet buvo ir daugelio organizacijų dvasios vadu, mokyklose dėstė tikybą, visur pasižymėdamas savo kunigišku uolumu ir pasišventimu. Jo netekimas bus jaučiamas.

* Sesuo Teresita Gurskytė, kilusi iš Mariampolės, vykdamą iš Honolulu į Pietų Ameriką aplankyti savo sesutės, trumpam laikui buvo sustojusi Los Angeles mieste ir aplankė šv. Kazimiero parapiją. Sesuo Teresita yra švč. Jėzaus Širdies Vienuolyno narė, išvykusi 1932 metais iš Lietuvos į Prancūziją, o iš ten į Hawajus, kur dabar dirba mokytojos darbą.

* Ona Razutienė ir jos dukra Danguolė, abi šv. Kazimiero Šeštadieninės mokyklos mokytojos, dalyvavo Dainavos lituanistinių mokyklų mokytojų kursuose.

* A. L. B-nės Los Angeles Apylinkės rengiama Kalifornijos Lietuvių Diena įvyks 1967 m. rugsėjo 10 d., sekmadienį, Veterans Memorial Building, 4117 Overland Ave., Culver City (tarp Venice ir Culver Blvd. Galima važiuoti Santa Monica ir San Diego greituoju keliu).

Dalyvauja akt. Vitalis Žukauskas, sol. Antanas Pavašaris, pianistė Raimonda Apeikytė, J. Ansamblio Tautinių Šokių grupė, vad. O. Razutienės, Sporto Klubas "Banga", vad. R. Žemaitaičio, sportininkai estai, Pagrindinė kalbą pasakys A. L. B. Tarybos narys B. Brazdžionis. Sporto rungtynės -- 1:30 val. p. p. Meninė programa: 3 val. p. p. Grojant geram orkestrui šokiai. Veiks valgykla ir baras. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

* Kostas ir Juzė Liaudanskai mini vedybinio gyvenimo 50-ies metų jubiliejų. Rugsėjo 17 d. šv. Kazimiero bažnyčioje, 10:30 val. ryte, bus jubiliatų šv. Mišios.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. Evergreen 2-6440

VYT. BELECKAS
Savininkas

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETUS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

RADIO AIDAS T.V. LAB.

SPALVOTI IR PAPRASTI T.V.
RADIO STERIO IR PAPRASTI
VESINTUVAI (AIR CONDITIONERS)
MAGNETOFONAI (TAPERECORDERS)
TAISYMAS IR PARDAVIMAS

SPAUDOS KIOSKAS

J. BUBLAITIS Tel. HI 1-7747 J. PASUKONIS

94 - 17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukstys in 1886. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone Applegate 7-7257. Editor: Salomeja Narkeliunaite, Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas, English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editors: Edvardas Sulaitis and Jonas Valaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Naktis paryškina dieną, moteris papildo vyrą, opozicija gydo paliegiusią ar savo dienas atgyvenusią poziciją, o politikoje kai kada opozicija nuverčia poziciją, pati tapdama pozicija, kaip tai įvyko Lietuvoje po 1926 m. rinkimų. Tų pačių metų gruodyje bet gi kita opozicija, poziciją ginklu nuversdama, pati įkopė pozicijon, susirgdama neišgydoma politine liga, nuo kurios taip ir nepagijo. Kaip tad rasti pozicijai priimtinius kelius visuomenei reikšti laisvos opozicinės iniciatyvos kultūrinei bei ekonominei pažangai, kaip tai daroma Vakarų pasaulyje?

Opozicija paprastai iškelia naujų idėjų ir naujų žmonių. Diktatūra Sovietijoje poziciją slopina, bet gyvenimas stumia nestovėti vietoje, todėl didrusiai vis skelbia, kad vejasi Ameriką. Kitais žodžiais, neturėdama laisvos opozicijos namie, Sovietija priversta leisti Amerikai eiti sveikos ir būtinos opozicijos vaidmenį. Čia gili istorijos ironija, kad "kapitalizmas" parūpina "komunizmui" naujų idėjų, o gal auklėja ir naujų žmonių. Ilgainiui galbūt opozicija išvirs pozicija ir ja iškops.

Savo istorijos plotmėje 81-us metus einanti Vienybė Amerikos lietuvių visuomenei dažnai eidavo sveikai opozicijai priklausančias pareigas, parūpindama naujų idėjų ir naujų žmonių. Ji, pavyzdžiui, atkalbinėjo nuo Liublino unijos lenkų, nuo aklojo betautinio tarptautinio socializmo ir tiek pat aklo komunizmo, nuo juodesniojo klerikalizmo nelaisvųjų minčių. Šiuo metu veda kovą už ieškomą prasmingo ir tautiškai naudingo santykio tarp lietuvių iševio ir lietuvių Lietuvoje. Ekspozetas Aistis stovi simbofiu suakmenėjimo, nuo kurio kova prasidėjo: jis nenori jokį santykį! Redaktorius Kardelis pastebi: Pagal Aistį, visi Lietuvoje gyvenę žmonės yra smerktini be jokių išimčių! Eksredaktorius Karpis jau kiek pirmyn pažengęs: jis pripažįsta teisėtą santykiavimą laiškais ir siuntiniais. Buvusi Clevelande veikusių konferencija (Vienybės naujų idėjų veikiamą) žengė dar toliau ir turėjo pripažinti privatų, lietuvių su lietuviu, santykiavimą. Bet jos vadinamų nutarimų rėmuose neseniai mūsų krepšininkus kai kurie jau apšaukė komunistais.

Gyvenimas betgi ir čia vietoje nesustojo. Pasaulinės parodos metu į Montrealį atvyko būrelis mene ir kultūroje pasižymėjusių lietuvių. Juos ne visai privačiai sutiko visa eilė Kanados ir Amerikos lietuvių. Iš mūsų laikraštijos nedėkingo fronto dar nederzertyruojas, bet jau tam besiruošias, mūsų Pajūrio redaktorius Montrealy A. Lymantas rašo: "Lietuvos meno įžymybių (Europoj) išgarsėjęs styginis kvartetas, operos solistai, ansamblis Lietuva) pasirodymas buvo ypatingai gražus. Tiesiog, žavėte žavėjo žiūrovus, kurių būdavo pilna salė, kad vietų neužtek-davo." Po to vykę asmeniškai, "organizuotų" lietuvių susitikimai įvairiuose pobūviuose paliko įvairių išspūdžių, daugiausia malonių ir tautiniai naudingų.

Tęsiama 5 psl.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

VI. RAMOJAUS KNYGOS APIE PARTIZANUS PASIRODYMO PROGA

I. Baisiojo Birželio minėjimai iševijoje šiemet nė vienoje vietoje nepasisekė, nes nesusrinko žmonių. Iš šio reiškinio pažangioji spauda pasišaipė. Esą, šios rūšies temomis iševija jau pasisotinusi ir esanti abejinga. Kad tokie komentatoriai skaudžiai apsiriko, liudija VI. Ramojaus knyga: jos atspausdinta 1,000 egz., visų egzempliorių išparduoti per kelias dienas, o pareikalavimas toks, kad tuojau būtų išpirkta dar bent pora laidų.

II. 1944-5 metų bėgimas nuo bolševikų gana pakenčiamu tikrumu lietuvių kovotojų už nepriklausomybę aktyvą padalino į dvi dalis: politikieriai pabėgo į Vakarų, o kovotojai pasiliko tėvynėje kovoti. Kaip ir pridera, politikieriai labai narsūs žodžiais, kovoja posėdžiais ir vis dairosi savų reikalų. Tėvynėje palikę kovotojai — priešingai — žino, kad reikia kovoti ir, jei žūti, tai bent kuo ilgiau išsilaikyti. Ir vieni ir kiti gyvena visiškai klaidinga prielaida, būk Vakarai karliausią su Rytais ir mūsų tėvynę išlaisvinsią. Kad šį Vakarų Rytų karo prielaida klaidinga, aišku, buvo pareiškę žinoti tų, kurie užsiėmė politikavimu. Šie Vakaruose turėjo jausti didžiosios pasaulinės politikos kursą ir lietuvių kovotojus įspėti apie kovų ir žuvimo neprasmingumą.

Nuo šių įvykių jau susidarė keliolikos metų istorinė perspektyva. Ši perspektyva labai trumpa, bet jau ryškėja, kad ateity lietuvių tautoje į Vakarų pasitraukusių politikierių vardas nebus geruoju minimas. Metai iš metų šį tragišką tiesą vis labiau ryškėja.

III. Vlodo Ramojaus knyga "Kritustejai už laisvę" rašo apie nepriklausomybės kovotojų veiklą ir likimą maždaug po 1944 metų. Autorius sunaudoja šiuo reikalu prieinamus viešus antibolševikinius ir bolševikinius šaltinius. Jau vien tai, kad knygoje nėra panaudotų šaltinių sąrašo, o apstu Vakaruose sukurtos poezijos, rodo, jog čia nėra mokslinis tyrinėjimas. Jokiū būdu čia nėra ir partizanų kovų istorija. Tai kas gi ta Vlodo Ramojaus knyga? Tai yra partizanų kovų reportažai. Juos pa-

RAŠYTOJAS V. RAMOJUS

rašė laikraštinkas. Jis pats tų kovų nematė, už tai pasinaudojo savojo fronto ir priešų paskelbtomis žiniomis. Nei partizanų atsiradimo priežasčių, nei jų kovų tikslo, nei partizanų problemos bolševiki- niu valstybiniu mastu autorius neliečia. Vlodo Ramojaus pasaulėžiūra remiasi tikėjimu: "Mes tikim, kad laisvės kovotojų dvasia šiandien slepiasi ne archyvuose, bet didžiojoje daugumoje pavergtos tautos širdžių. Ir vieną dieną ji išsivers galingu vulkanu..." ir t. t. O mes tikime, kad tikėti reikia tik ten, kur nėra galimybių patikrinti. Kokių dvasių slepiasi šiandieninėje lietuvių tautoje, nereikia tikėjimo, bet reikia ištyrimo.

IV. Vlodo Ramojaus knygos pasisekimas ir iševijų apie ją atsiliepimai rodo, kad čia reikia ieškoti ne tiek partizanų kovų prasmės, kiek galima pajusti eilinio nuo bolševikų pabėgėlio dvasią.

Kur dingo lietuvių Pennsylvanijoje?

Prof. dr. Jokubas Stukas, "Lietuvos Atsiminimų" radijo programos direktorius, buvo pagrindiniu kalbėtoju 53-čioje Lietuvių Dienoje, Lakewood parke, Pa. Jis kalbėjo tema "Kur dingo lietuvių Pennsylvanijos angliakasių rajone?". Jis kalbėjo angliškai ir lietuviškai, apgalestaudamas, kad šio rajono lietuviai baigia ištautėti.

Milžiniškame piknike, kuriame žmonių buvo arti 10 tūkstančių, Jokubas Stukas retai kur išgirdo lietuviškai kalbančius!

"Tikrai apgailėtina", sako Stukas, "kad nei vienoje iš 15-kos lietuviškų bažnyčių, sekmadieniais nėra lietuviškų mišių."

"Net Lietuvių Dienos rengėjai, du kunigai, programos metu maldas perskaitė angliškai."

Jokubas Stukas stebėjosi, kad Pennsylvanijos angliakasių rajone nėra nė vienos Lietuvos Vyčių Organizacijos kuopos. Jaunimas nusiskundė, kad kunigai nenori tos garbingos organizacijos ir ja visai nesidomi.

Vienas 5 berniukų kolektyvas Minersville mieste įsteigė organizaciją pavadintą "Baltijos sūnūs". Bet ar negeriau būtų buvę ten įsteigti Vyčių kuopą — klausė Stukas. Tie jaunuoliai, pasirodo, pra-

šė lietuvių kunigų patarimo ir pagalbos, bet jos negavę.

Lietuvių Katalikų Susivienijimo direktorių taryba neseniai nutarė savo organą Garsą leisti tik kartą kas du mėnesiai. Redaktorius Matas Zujus aiškino, kad ir tas nutarimas Pennsylvanijos angliakasių rajono lietuvių prives prie greitesnio ištautėjimo. Stukas jiems patarė steigti lietuvišką radijo programą, kad bent tuo būdu būtų galima išlaikyti lietuvių bendrą gyvą. Jisai jiems pažadėjo visokeriopos pagalbos.

Savo kalboje J. Stukas toliau pareiškė:

"Ar ne gėda mums lietuviams, kad turime tik vieną lietuvių vyskupą visoje Amerikoje, kuris labai mažai lietuviškai temoka kalbėti? Tikrai atėjo laikas mažiau taikytis prie kitataučių vyskupų, o griežtai reikalauti, kad tikintieji lietuviai būtų pagerbti gaudami daugiau lietuvių vyskupų..."

Šiais klausimais J. Stukas plačiau kalbėjo per savo radijo programą, kas savaitę perduodamą iš stoties WEVD.

Prof. dr. J. Stukas savo vadovaujamos programos metu radijo stotyje WEVD, New Yorke.

Amerikos lietuvių krepšininčių rungtynes Lietuvoje

Edwardas Šulaitis

Vilniuje einantis laikraštis "Sportas" rugpjūčio 22 d. numeryje įdėtame šių rungtynių reportaže (jis buvo pailiuotruotas ir dviem nuotraukomis) patalpinio vilniečių trenerio A. Paulausko pasisakymą apie šį susitikimą. Čia jis pareiškė: "Mums šios rungtynės buvo sunkios ta prasme, jog visiškai nežinojome savo varžovų jėgos. Aišku buvo tik viena, jog Amerikoje, kur gimė krepšinis, ši sporto šaka yra labai populiari, JAV turi daug gerų komandų ir puikių krepšininčių. Šiose rungtynėse mes patys buvome liudininkais, jog ir JAV lietuvių individualus meistriškumas yra gana aukšto lygio".

"Žinodami, jog JAV lietuvių už vilniečius yra pranašesni ūglu, mes statėme uždavinį žaisti kuo greitesne sparta. Mūsų vyrai šį uždavinį sprendė sėkmingai, nors žaidėme ir neįprastu kamuoliu. Suprantama laimėti padėjo mums ir tai, jog svečių gynība turėjo daug spragų, o JAV lietuviams trūko greitio ir išvermės".

Sekmadienį Amerikos lietuvių krepšininčiai buvo nuvykę į Trakus, kur vietinėje mokyklos-internato sporto salėje susitiko su Vilniaus studentų rinktine. Šį kartą Amerikos lietuvių buvo jau geriau susižaidę, mažiau nervuoti, davė kiek greitesnį žaidimą. Ypatinai gerai pasirodė abu dvimetiniai žaidėjai; Jurgis Jankauskas-Janky iš Chicagos ir V. Jansonas iš Clevelando. 23-je žaidimo minutėse Amerikos lietuvių pirmavo 21 taško skirtumu, tačiau vilniečiai nepasidavė ir per 7 min. pelnė 14 taškų, tuo tarpu svečiai iš Amerikos -- nė vieno. Vilniečiai vienu metu buvo priartėję 53:58, tai ir viskas, ką jie galėjo parodyti. Baigminis teisėjų švilpu-

kas rodo 83:73 pergalę atvykėliams iš Amerikos.

S. Amerikos lietuvių krepšinio komanda, kuri iš Chicagos išvyko rugpjūčio 15 d., rugpjūčio 17 d. ryte atvyko į Vilnių ir tuoj pradėjo rungtyniauti su vietinėmis komandomis.

Apžiūrėję Vilnių ir kiek pasitreneravę svečiai iš Amerikos turėjo pirmąsias savo rungtynes šeštadienį (rugpjūčio 19 d.) Vilniaus Statybininkų kultūros rūmų sporto salėje. Jų priešininku buvo antroji savo pajėgumu Lietuvos komanda -- Vilniaus "Statyba", kuri žaidžia Sov. Sąjungos A klasėje ir kurią sudaro sporto meistrai (aukščiausias sportininko atžymėjimo ženklas). Šios rungtynės buvo gyvos ir permainingos. Pirmąjį kėlinį laimėjo vilniečiai 41:32. Tačiau po pertraukos Amerikos lietuvių atsigavo ir priartėjo -- 46:48 ir 48:50. Bet tuomet sukruoto "Statyba" ir ji perėmė iniciatyvą į savo rankas. Svečių eilėse pradėjo jaustis nuovargis ir įtaką padarė naujoviškos žaidimo taisyklės (buvo žaidžiama tarptautinėmis taisyklėmis, kurios Amerikoje mažai praktikuojamos). Likus žaisti 3 min. "Statyba" pirmavo 90:66, tik pabaigoje svečiams iš Amerikos dar pavyko kiek pasekmę sušvelninti ir rungtynes baigti 77:98.

Amerikos liet. komandoje žaidė ir taškus pelnė: A. Seputavičius 18, J. Jankauskas 16, A. Galinaitis 13, V. Jansonas, A. Razutis, R. Miknaitis po 8, P. Mintotas 6, R. Gudas 0. Vilniaus "Statybos" taškai: R. Endrijaitis 22, R. Ancevičius ir L. Venclovas po 16, A. Rjauka 14, H. Petrauskas 9, J. Rimkus ir C. Daugela po 8, A. Radžiukynas 3, E. Kriščiūnas 2, R. Salys ir V. Dagelis po 0.

Amerikos lietuviams taškus pelnė: V. Jansonas 25,

A. Razutis 16, J. Jankauskas 15, A. Seputavičius, P. Mintotas 7, R. Miknaitis 6, R. Gudas 2, J. Kaunas ir A. Jankauskas po 0, Vilniaus studentams daugiausia taškų sumedžiojo -- R. Girskis 19, R. Ancevičius 18.

Vilniaus studentų komandos trenerio Algirdo Vilimo nuomone, JAV krepšininčiai šioje rungtynėse kur kas geriau žaidė negu Vilniuje su "Statyba".

Pirmadienio vakare JAV lietuvių vėl buvo grįžę į Vilnių ir čia įveikė vietos "Zalgirio" krepšinio penketuką 67:64 (27:26). Platesnių duomenų apie tas rungtynes dar nebuvo gauta. Čia pateiktos žinios paimitos iš telegramų ir Vilniaus liet. spaudos.

Ketvirtąsias ir penktąsias rungtynes JAV liet. krepšininčiai turėjo tarptautiniame kurorte - Druskininkuose, kur jų varžovu buvo geriausia Lietuvos komanda - Kauno Zalgiris, kuris yra viena iš pirmaujančių komandų Sov. Sąjungos pirmenybėse. Šiame susitikime baigėsi 82:69 kauniečių naudai; kauniečiai jau rungtynių pradžioje susikrovė nemažą kapitalą (jie pirmavo net 14:0) ir taip maždaug tą santykį išlaikė iki rungtynių galo. Rungtynėse dvikova vyko tarp abiejų komandų centro puolėjų čikagiečio J. Jankausko ir kauniečio G. Budniko. Jų tarpusavio "susirėmime" pasekmės nulėmė rungtynių laimėtoją. G. Budnikas savo komandai pelnė 20 taškų, o tuo tarpu čikagietis - tik 3. Taip pat daugumą atšokusių kamuolių paėmė kauniečiai. J. Jankauskas, kuris rungtynėse prieš Vilniaus Zalgirį sukašė 27 taškus, šį kartą buvo bejėgis prieš gerą Budniką. Be Budniko, kauniečiams daugiausia taškų pelnė: R. Venzbergas 18, H. Giedraitis 14. Pas kauniečius nesimatė garsojo M. Paulausko, kuris

Tęsiama 11 psl.

IMES

Atkelta iš 4 psl.

Krepšininčių kelionė Lietuvon "organizuotus privačius" santykius dar labiau praplėš, nes kaip žurnalistas Al Gimantas pastebi: "Ir didžiausias optimistas šiandien jau mato, kad Lietuvos laisvės rytojais dar gali būti labai tolimas. Todėl šios dienos realybė versta verčia ieškoti atitinkamos orientacijos lietuvių išeivių gyvenime, o jei kitaip, tai prieš įvykstančius faktus stovėsime visiškai bereikšmiai stebėtojai." Vienybė jau penkeri metai skelbia, o Kanados Tėviškės Žiburiai tik dabar išdrįso paskelbti šias Al Gimanto "vienybiskas" mintis.

Vienybiniškai gali didžiulis, kad jų seniausias dabar pasaulyje lietuviškas kultūrinis ir nepartinis laikraštis, gimęs Aušros ir Varpo laikais, vis tebeina į tautinę aušrą ir skelbia sveikas tautines idėjas. Vienybės istoriniu uždaviniu būdavo parūpinti Amerikos lietuviams naujų idėjų ir naujų žmonių. Todėl tolimesnį Vienybės ėjimą aprūpinti yra kiekvieno sąmoningo ir atkaklaus lietuvių pareiga. Amerikos lietuviams Vienybė vis buvo tas gyvas ir pajėgus pilnas Baranausko Anykščių Šilelis, o ne "ant kalno pliko, kelios apykreivės pušelės" likusios, kokiomis virsta ne vienas mūsų XX-tojo amžiaus "žurnalistų" redaguojamas laikraštis.

STEBĖTOJO PASTABOS

Savo revoliucijos 50 metų sukaktį minėdami, didrusiai, kažin, ar turės mintyje Seduviečio lietuvių, atsargos kapitono A. Petrausko žodžius, kuris paleistas iš Sibiro grįžti į tėvynę mirti, rašė: "Viešpatie, kiek teko iškentėti svetimos žemės nuo pikty sužvėrėjusių žmonių! Ir vien užtai, kad savąją žemę daugiau mylėjome, negu kitas. Atleisk jiems, Viešpatie!"

Knygoje "Paskutinis posėdis", VLIKO vice-pirm. J. Audėnas teigia: "Per paskutinius tryliką nepriklausomos Lietuvos metų, tautininkams valdant, tautai nebuvo leista kalbėti". Ši Audėno

išvada, rodos, pagrįsta įsitikinimu, kad tauta tik tada kalba, kai Audėnas kalba?

VLIKO pirmininkas, dr. Valiūnas dar išdidesnis. Po Europą pavažinėjęs ir Lietuvos žmonių niekur nesuėjęs, jis grįžęs pareiškė: "VLIKas tebėra autentiškas balsas kovoje dėl Lietuvos laisvės." Velionis prof. M. Biržiška teigė, kad tikras, autentiškas balsas tėra Lietuvoje gyvenanti tauta, ne Amerikos piliečiais išvirtę vlikiečiai.

Bendruomenės radijo vandenė Philadelphiaj, sakoma, kainuojanti per metą \$4,000. Iš skelbimų neišsi-verčia, prašo aukų.

Zvilgtelėjęs į mūsų bažnyčiose vis labiau retėjančią lietuvių kalbą, K. Bružas rašo: "Viską Amerikoje lietuvių gali daryti -- gali skirti tūkstantines premijas, sumesti dešimtis tūkstančių dolerių šventėms ir demonstracijoms, suruošti ištaikingus gydytojų žmonių ar medžiotojų balius, gali net lietuviškų krienių (ar sūrių) gaminti, tik melstis lietuviškai jau nebegali!"

Lietuviai akademikai retai gauna kitatautiškų premijų mokslo darbams. Ukrainai laimingesni. Aną dieną prof. Sevelov gavo \$4,000 stipendiją parašyti ukrainų kalbos istoriją. Į Ameriką atvyko 1952 metais, du metu dėstė Harvardo u-te, dabar nuo 1955 m. dirba Columbia u-te.

Mūsų rašytojai neišeina į tarptautines rungtynes, kaip pavyzdžiui, lenkai. Neseniai dėl vienos tarptautinės premijos rungėsi 33 rašytojai iš 13-kos kraštų. Laimėjo (\$20,000) nuo 1939 metų Argentinoje gyvenęs Witoldas Grombrowiczius, gavęs iš 21 teisėjo dvyliką balsų.

Amerikiečių istorikų d-jos žurnale The American Historical Review (nr. 4) autorius veikalo "The Formation

Tęsiama 6 psl.

Amerikiečiai lietuvių sportininkai, buvę Lietuvoje apie trejetą savaitių, daug matę, girdėję, atlietuvėję, laimėję dvejus, pralaimėję trejas krepšinio rungtynes, rugsėjo 5 d. grįžta į Chicago.

Jono Valaičio nuotrauka

Solistas Virgilijus Noreika (kairėje) "Fra Diavolo" operos pastatymo metu.

Virgilijus Noreika...

Atkelta iš 1 psl.

Žurnalas El Giornio pažymėjo, kad "Noreika apdovanojamas nepaprastu muzikalumu".

Prancūzų L'Humanite muzikos kritikas rašė: "Noreika didelis dainininkas, kurio autoritetas Tarybų Sąjungoje greitai auga..."

Net ir skandinavų muzikos kritikai susidomėjo Noreika, "Land of Folk" recenzentas rašė, kad "V. Noreika turi švelnaus tenoro balsą", o suomių Keskisuomalainen pabrėžė, kad "Noreika turi puiklūs vokališkus dainius ir liepsningą dramatinį talentą. Jį galima vadinti vienu geriausių dabartinių tenorų".

Noreiką gerai įvertino Kanados ir JAV muzikos kritikai, įskaitant ir lietuvių laikraščiai - Montrealio Nepriklausoma Lietuva ir Toronto Tėviškės Žiburiai.

Kanadoje Noreika dainavo virš 30 dainų ir operų arijas, Lietuviški laudies kūriniai, harmonizuoti Olekos, Karnavičiaus, B. Dvariono, Bražinsko ir kt. Lietuviškose dainose jam akompanavo lietuviška birbynė labai talentingas muzikas Pranas Budrius, Austrijoje laimėjęs aukso medalį, ir kanklininkė Danutė Juodvalkytė iš Ansamblio "Lietuva".

KANADIEČIAMS TAI BUVO TIKRA MENINĖ ŠVENTĖ

Šių metų vasara kanadiečiams lietuviams buvo tikra meninė šventė, dėka expo 67 parodos rengėjų ir Kanados vyriausybės, suteikusioms progos Lietuvos menininkams pasirodyti laisvame pasaulyje, už tos "geležinės uždangos"...

Susitikimuose su svečiais iš Lietuvos, bei Lietuvos menininkų koncertuose, dalyvavo ir tūkstančiai lietuvių iš JAV, kurie nepaklausė Altų, Liet. Bendruomenių ar Vilių įsakų nebendraviti su Lietuvos lietuviams. Ir kaip tie mūsų veiksniai ir Lietuvos laisvintojai būtų nustebę, pamatę, kad tarp Lietuvos lietuvių ir išeivijos, jokių tiltų nereikėjo statyti. Visus jungė ne ideologijos, bet tautos meilė ir lietuviybė.

Kokia laimė, kad ne visi lietuviai bėgo iš Lietuvos, kai tėvynė atsidūrė pavojuje! Tų likusiųjų Lietuvos patriotų ir kultūrininkų dėka, laisvajame pasaulyje sulaukėme tokių menininkų, kaip V. Noreika,

E. Saulevičiūtė, V. Daunorą, Bartusevičiaus vadovaujamo ansamblio "Lietuva" kolektyvo ir tarptautiniai pagarsėjusio Lietuvos kvarteto.

Reikia tikėtis, kad tiems menininkams atsiras galimybės gastroluoti ir Jungtinėje Amerikos Valstybėse, kur gyvena keletas šimtų tūkstančių daugiau lietuvių, negu Kanadoje. Jau nuo 1963 metų yra daromos pastangos, kad Lietuvos menininkai galėtų atvykti į JAV gastrolėms, bet mūsų Valstybės Departamentas dar vis nežino, kaip šį reikalą išspręsti, nepažėdžiant nusistatymo - nepripažinti Pabaltijo tautų okupacijos.

Kanada, atrodo, šį klausimą išsprendė paprasčiau. Vieno Kanados parlamento nario užklausus, kaip čia atsitiko, kad ne tik Lietuvos menininkai, bet ir dabartinės Lietuvos valdžios atstovai atvyko į Montrealio expo 67, jį iš atsakė:

"Kanados politika lanktesnė ir mes realistiškiau žiūrime į ateitį... O kodėl mums neleisti tokių puikių žmonių sueti su savo tautiečiais Kanadoje?"

Ar ne laikas ir mums Amerikoje realistiškiau žiūrėti į ateitį?

Juk visiems seniai yra aišku, kad mūsų "laisvinimo" veiksniai Lietuvos neišvaduos. Jos ateitis priklauso nuo okupanto malonės ir Lietuvoje likusio kamieno. Išeivija tegali jiems teikti tik moralinės paramos.

V. Tysliaviene

Chicagietė Ona Kubiliene (desinėje) su Vasiliauskiene prie poeto Juozo Tysliavos kapo Rasų kapinėse, Vilniuje. O. Kubiliene vadovavo pirmajai Amerikos lietuvių ekskursijai laivu i Lietuvą. Ji dabar įdomiai rašo savo įspūdžius Chicagos Vilnyje.

Vilniuje visi mėgsta dainuoti

St. Catherine Standard (Ontario, Kanadoj) Peter Buckley per visą puslapį rašo įspūdžius iš Vilniaus.

Dainavimas, rašo Buckley, tai lietuvių tautinė savybė ir todėl nereikia stebėtis, kad šioje malonioje sostinėje didžiausias ir įspūdingiausias architektūrinis pastatas yra milžiniškas stadionas, paruoštas specialiai dainų šventėms.

Žurnalistas Buckley toliau pastebi:

Siame didžiulame stadione dainavo 125,000 žmonių, nors Vilniuje tėra 300,000 gyventojų. Oficialiai čia buvo minima 50 m. Rusijos revoliucijos šventė, bet ji paskendo tautinių chorų masiniame dainavime.

"Daina apie Leniną", arba "Spalio aušra" nelėšaukė žmonių entuziazmo. Publika entuziastiškai reagavo, kai chorai sudainavo "On the banks of Nemunas river", ar "In the yard there grew a maple tree".

5,000 dainininkų, pasipuošę tautiškais kostiumais ir spalvingam orkestrui palydinti, atidainavo eilę laudies dainų. Nežiūrint, kad vakarop jau atvėso, publika - sėdėdama, stovėdama, susikabinusi rankomis į šonus svyravo, lingavo su muzikos taktu. Net ir lietuviai negali išaiškinti tos gilios meilės dainai ir chorams. Ji yra ir tiek, lietuviai grupuojasi ir dainuoja bet kokiu proga. Tas paprotys išlaikomas ir išeivijoje, ypač S. Amerikoje.

IGNORUOJA POLITIKĄ

Kas šioje dainų šventėje ieškojo opozicijos dabartiniam režimui, turėjo nusiivilti... Atrodė, kad niekas

Vilniečiai dainuoja Vingio parke.

nesidomėjo patriotiniais ar ideologiniais šūkliais, kurie buvo girdimi pertraukos metu iš garsiakalbių. Net iš Lietuvos išvykusieji lietuviai ir iš Jungt. Amerikos Valstybių atvykę aplankyti savo gimtosios šalies, ryškiai išsiskyrę nuo kitų savo apstrenگیmumu, neparodė bet kokio šališkumo. Žodžiu, ši dainų šventė atrodė tikrai lietuviška, nors komunistiška.

STIPRI KULTŪRA

Vyriausybė didžiulais savo institutais, spaustuviomis, laikraščiais, radiju ir kitokiais paskatinimais stiekti komunistinio... Bet lietuviybė čia atrodo stipresnė už viską, stipresnė negu prancūziškumas Quebecas.

Nors Lietuvoje vos 3 milijonai gyventojų, apsuptų daug

kartų skaitlingesnių Rusijos, Lenkijos ir Vokietijos gyventojų, bet jų kalba bei kultūra per šimtmečius išsilaikė. Čia dar nesimato lietuviybės išnykimo ženklų, ir neišnyks kol choral dainuos tradicines tautiškas dainas savo dainų šventėse, ištisais vakarais per visą vasarą.

LIETUVIŠKUMAS STIPRUS

Rusų kalba tapo priverstina antrąja kalba mokyklose, gatvių užrašai bei pranešimai daugumoje skelbiami abiem kalbom.

Lietuvių gyventojų nuošimtis apie 85. Ženkla rodo, kad norėdami laisvai po Lietuvą važinėti, rusai negali apsieiti nemokėdami bent kiek lietuvių kalbos, o lietuviai be rusų kalbos gali apsieiti.

Stebėtojo pastabos

Atkelta iš 5 psl.

of the Baltic States" (1959 m.), prof. Stanley W. Page (City College of New York) recenzuoja Wisconsinso u-to istorijos profesoriaus A. E. Senno "The Great Powers, Lithuania, and the Vilna Question, 1920-1928" (išleido pernai E. J. Brill leidykla, Leidene, Olandijoje, 239 psl., kaina 40 guldenų). Autorius rašo: "Nors lenkai sulaužė 1920 m. spalio 7 d. Suvalkuose pasirašytą sutartį, dviem dienom pralinkus pasigrobdami Vilnių, Prancūzija, o vėliau ir Anglija "blessed the Polish possession of Vilna", su kuo

netiesioginiai sutiko ir Tautų Sąjunga. Svarbiausias veiksnys čia buvo galios principas, tačiau, kaip prof. Sennas ir iškelia, Vilnius, nors istoriškai Lietuvos sostinė, tautiniu požiūriu buvo žydiškasis, kultūrinis -- lenkiškasis, ilgainiui Lietuva vis įkyriau būdavo perspėjama nebegrasinti taikai ir lautis remtis visų prakeikiama Rusija. Šie patarimai buvo virš pajėgų lietuviškajam nacionalizmui priimti."

Lietuviui ne visai malonu skaityti prof. Page ir toliau. Jis rašo: "Prof. Sennas puikiai pavaizdavo "psychotic and self-destructive

patterns", kurias lietuvių tauta ir jos valstybės vyrų rodė, atsiliepdami į žiaurų savo dvasinės sostinės netekimą, kaip tik tuo metu, kada valstybiškai iš numiruosų prisikėlė. Temą bevystant, vis pasikartoja lietuvių nusivylimas, kaip tautos, norėjusios kuo nors būti, bet negalėjusios, nes gyvena negančiam pasaulyje ("frustration of a nation trying to be something it was not in a world that never was"). Lietuvių tauta, kaip ir daugelis kitų, apsvaigo neribotomis viltimis tarptautinės doros, Wilsono ir Tautų Sąjungos įžiebtais, apsisprendimo ir rojiškoms sąvokos svajonėmis."

Baltijos universitetai skaitomi tarp geriausių Sovietijoje, o Vilniuje Kapsuko vardo yra seniausias visoje Sąjungoje, ir vienas seniausių rytų Europoje. Įkurtas 1578 m. įsūtių akademija, universitetu pakeltas 1803 m. Sako, jo anatomijos profesorius Bojanas, 19-to šimtmečio pradžioje pateikė Darvino evoliucijos teorijos užuomazgą.

New Yorke vyko penkių dienų Pasaulinė suvenyrinių dovanėlių paroda. "Podarogits" organizacija išstatė Lietuvos, Latvijos, Gruzijos, Ukrainos ir Rusijos gaminių. Lietuvos daugiausia buvo gintaro.

Dailininkas Kazys Šimonas Kaune paminėjo savo 80-tuosius metus.

KAIP LIETUVA ATRODO ANGLUI GEOGRAFUI

Londonė kas mėnesi išeina The Geographical Magazine, kuriame rugp. nr. pirmuoju skelbia straipsnį John Massey Stewart, pernai lankusio Vilnių ir parsivežusio įdomių įspūdžių bei fotografijų, kurių pridėda net dešimtį.

Straipsnis pavadintas "Life in a Baltic Capital". Tarp nuotraukų Sv. Petro ir Povilo bažnyčios altorius, kur palaidotas sidabriniam karste, šv. Kazimieras, pamtas iš katedros, kuomet ją pavertė meno muziejumi. Parodo universiteto Smuglevičiaus salę, kurioje saugojami seni ir brangūs rankraščiai, Sv. Onos bažnyčios bokštai, ir keli kiti vaizdai. Ypač įdomus Vilniaus miesto planas, parodąs gatves, išymesnes vietas ir pramoninius bei gyvenamuosius naujus rajonus. Stewart pasakoja:

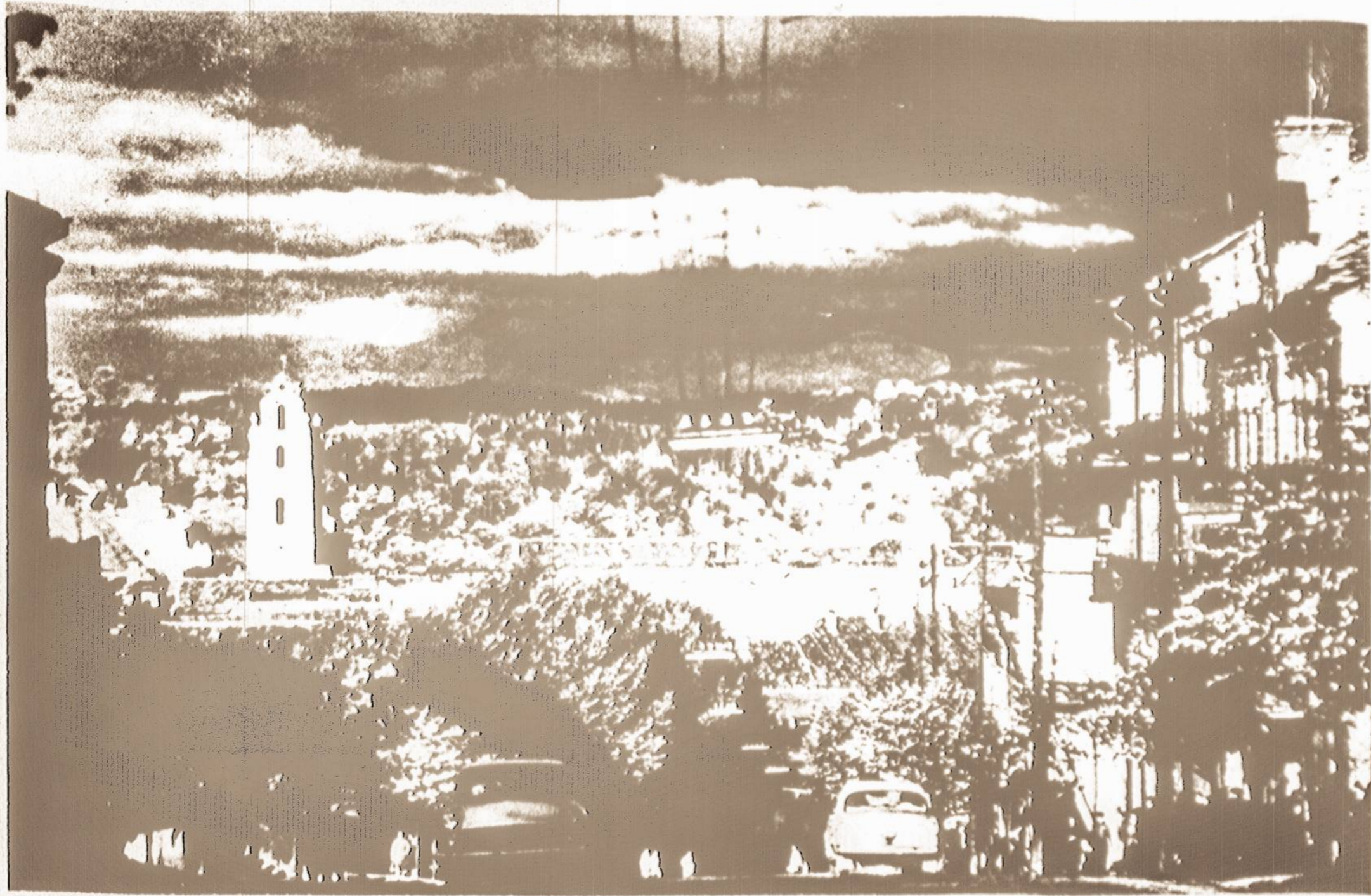
Baltijos sovietinė Lietuvos respublika didesnė negu Šveicarija ir jos sostinė Vilnius daug kuo žavi, nes tai senas, su senu universitetu, miestas, išsiklostęs eilėje kalnelių tarp dviejų upių, Vilijos ir Vilnelės, supamas pušynų.

Tai miestas senų, siaurų, vingiuojančių gatvių, kur daug medžių, bažnyčių ir baroko stiliaus pastatų, greta malonios moderninės architektūros ir vidaus įrengimų, su seniausiu Sovietijoje universitetu.

Nežiūrint 280,000 gyv. ir daugelio dirbtuvių pramonės, Vilnius, kaip miestas, gana tylus. Važinėjimo jame nedaug, nors daug kur reikia naujų dažų. Jis turi savitą pobūdį. Nei atrodo, nei junti, kad čia būtų rusiškas miestas. Rusai Lietuvą ir jos dvi kaimynes Pabaltijje, Latviją bei Estiją, tiesiog ir vadina "naša zagranica" — "mūsų užsienis". Jie čia subėga atostogauti.

BAŽNYČIŲ MIESTAS

Vilniaus architektūra Europinė. Pragyvenimo laipsnis, palyginti, aukštas. Krautuvėse vis apstu pirkėjų, nors pasirodo trukumų smulkmenų, pavyzdžiui, rašomų plunksnų. Nors nuomos labai pigios, maistas

VILNIUS... "tai miestas senų, siaurų, vingiuojančių gatvių, kur daug medžių, bažnyčių..."

atima daugiau pusės darbininko vidutinio uždarbio — 80 rub. per mėnesį. Batelių pora kainuoja 30 r. Žmonės, bendrai, gerai apsirengę, gali būti, todėl, kad gauna stuntinių ir medžiagų iš giminių užsienyje. Juk Amerikoje 500,000, Anglijoje tarp 3000 ir 4000 lietuvių.

Lietuva istoriniai yra Romos katalikų kraštas. Tai vienintėlis katalikiška "valstybė" Sovietų Sąjungoje. Ties Aušros Vartais Vilniuje maža koplytėlė, kur senų mūrų angroje stebuklingas Švenčiausios Mergelės paveikslas, mūruose surestuoje prieš mongolus (?). Čia pastebėjau pusešimtį pamaldžių piliečių, priklaususių gatvėje prieš koplytėlę. Šiame bažnyčių mieste, 27-ias buvo uždarytos, o prie to dar ir 15 koplyčių, katalikų ir stačiatikių. Atdaros tik 11-ka.

Gale medžiais apšodintos Lenino alėjos 18-to šimtmečio neoklasinio stiliaus katedra, paversta meno muziejumi. Lietuvos patrono, šv. Kazimiero kūnas sidabriniam karste iš čia buvo perkeltas, "tikinčiųjų labui", į toliau nuo miesto centro stovinčią Sv. Petro ir Povilo bažnyčią. Čia pastebėjau baltomis suknelėmis ir skraistėmis moteris, nešančias relikvijas per bažnyčią, lydidas kitų moterų, apsirėdžusių tautiniais rūbais, dvasiškijos ir maldininkų.

ISTORINĖ SOSTINĖ

Vilnius tapo Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės sostine 1323 m. o 1430 m. Kunigaikštystė nusidriekė iki Juodųjų jūrų. Po keturių šimtų metų unijos su Lenkija, ji 1795 m. tapo rusų imperijos dalimi.

Po rusų revoliucijos, Vilnius pasidarė nepriklausomos Lietuvos sostinė, bet Lenkija ją 1920 m. pasigrobė (sostinės vietą tada paėmė Kaunas). Po to Vilnius, ir visa Lietuva, sykiu su abejais kaimynais Pabaltijj, buvo 1940 m. Sovietijos pasisavintas, vėliau vokiečių okupuotas, ir vėl sovietų pasimtas.

Aišku, kad tuo, kuo Vilnius šandien yra, politika sprendė labiau, negu geografija ar ekonomika.

VYRAUJA TRYS KALBOS

Po karo įvyko didelis rusų antplūdis. Sakoma, jie dabar sudaro 30-tą gyv. nuoš. Lietuvių tėra 40-tas nuoš. Kiti daugumoje lenkai, su tam tikru skaičiumi žydų.

Mišrios sutuoktuvės tarp trijų vyraujančių tautybių, atrodo, ne dažnos. Žydai, irgi, laikosi savybėje. Juos aptarnauja vienintėlis likusi sinagoga, nors 17-to ir 19-to šimtmečio laikotarpiu Vilnius buvo vienas žymiųjų žydų kultūros centrų Europoje. Dabar jie čia neturi nei spaudos, nei mokyklų. Lenkai turi dienraštį ir mokyklų.

Eina lietuvių ir rusų laikraščiai ir yra lietuvių ir rusų mokyklų. Yra lietuvių ir rusų teatrai ir kina, kurie skelbiasi abiejomis kalbomis. Visos viešos iškalbos, veik be išimties, abiejomis kalbomis, net iškalbos "šviežiai dažyta" virš suolų sodnuose.

Rusų mokyklose, kurias gali lankyti ir lietuviukai, lietuvių kalba dėstoma kaip pridėtinė, bet lietuvių ir lenkų mokyklose rusų jau primygtinai dėstoma nuo pirmųjų klasių (aštuonmečiams).

Smarkaujančios pokarinės statybos nežiūrint, butai pasilieka galvosūkiu. Vienas lietuvis man pareiškė: "Po karo Vilnius buvo veik visas sugriautas, todėl buvo reikalo kviesti žmonės apsigyventi ir vėl miestą padaryti sostine. Dabartinė būklė visai kita. Žmonių nėra kur apgyvendinti, nes stoka butų."

Naminės vaisės pasilieka pagrindiniu laisvo laiko pasismaginimu Vilniuje (vaisingumas dažnai net virsta "poniškumo" parodymu). Staluose apščiai valgio ir gėrimo, dažniausia lietuviškos degtinės, o gal obuolių ar uogų vyno ir armėnų konjako.

Kur pobūvis, ten ir daina. Tai sena lietuvių tradicija. Man net sakyta, čia tautinės sąmonės išraiškos dalis. Minint 25 metų sovietinės Lietuvos sukaktį, Vilniuje dainavo 25,000 choristų.

SPORTAS IR APSVIETIMAS

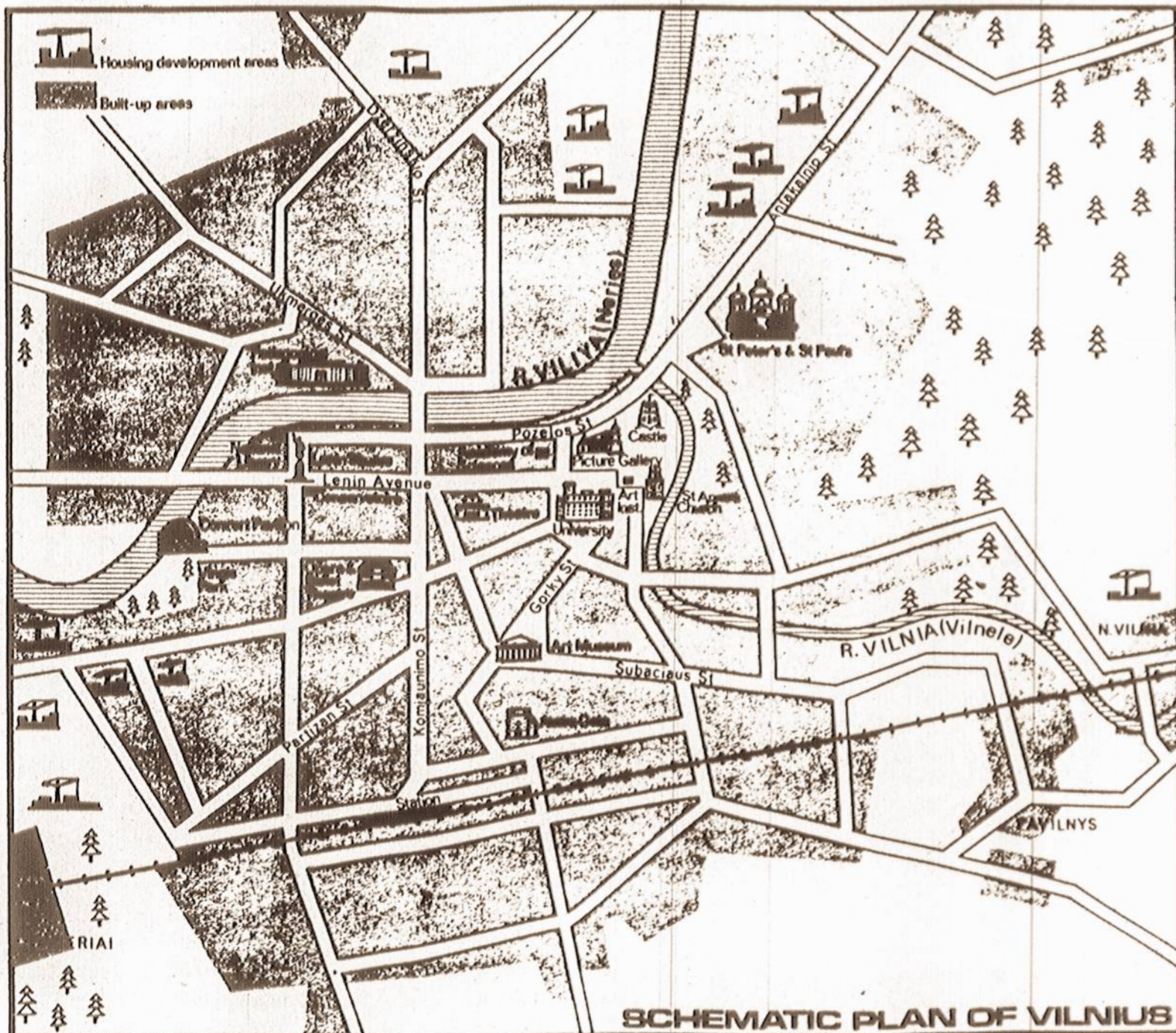
Lietuviai skaito daug ir sostinėje, palyginti, daugiau knygų pardavyklų negu Londone. Sovietinės knygos pigios. Mano palydovas iš Inursto, pragai pasitaikius, paprašė prisiųsti Ray Bradburio "The Martian Chronicles," nes jam šią "science-fiction" apysaką pavesta išversti lietuviškai.

Futbolas populiarus, bet lietuviai užvis žymisi bokse, atletikoje, stalo tenise ir irkliuotėje. Sovietinį ekipą, laimėjusį Henleys didžiąją tarptautinę taurę 1964 metais, sudarė išimtinai vilniečiai, jų tarpe tik du rusai.

Tulas lietuvis savo tautiečius (jų dabar 2,500,000) apibūdino kaip "ambicijos pilnus, darbščius, sąžiningus, atsakingus, su stipriais tautiniais jausmais, tačiau nelabai linkusiais lakiai vaizduotei, su silpnoms nuojautoms humorui. Jie atsargūs ir mandagūs, draugiški, bet mėgsta nugerti". Prie to pridėjo: "Mes labai aukštai įvertiname mokslus ir visi tėvai savo vaikus stengiasi leisti mokytis tiek kiek gali".

Lietuvoje įvesta 11-kos metų pradinis mokymas vietoje visur kitur esamo dešimtmečio. Tai, matyti, tikslu geriau pramokyti rusų kalbos, Vilniuje dabar apie 20,000 eina įvairių aukštą mokslą Pedagogikos institute, Kauno Politechnikos instituto šakoje, Meno institute, Konservatorijoje ar universitete.

Tęsiama 8 psl.

VILNIAUS SENAMIESTYJE.

Kaip atrodo Lietuva geografui

Atkelta iš 7 psl.

Universitetas turi ne koks architektūrinės vertės grupę įvairių pastatų, sugromozdotų aplink devynius kiemus. Didžiausiu pasididžlavimu yra Smuglevičiaus salė. Tai puikus 18-to šimtmečio kambarys, supaveikuota palube, dabar vartojamas, kaip universiteto skaitykla. Jo turtų tarpe yra 1525 m. išspausdinta pirmoji rusų kalba knyga "Apostol" ir puikus Braun atlasas, išleistas Koelne 1576 m, kur Vilnius pavaizduotas kaip vienas didžiausių to amžiaus pasaulio miestų.

Knygynė veikia 2,500,000 knygų. Jo vedėjas dabar eis du metus Jungtinių Tautų kny-

gyno New Yorke vedėjo pareigas (prof. Vladimirovas).

STUDENTŲ SKAIČIUS VIS AUGA.

U-to rektorius, prof. dr. Kubilius yra 40-tus metus peržengęs matematikas, neseniai du mėnesius davęs paskaitų Chicagos u-te. Jis pareiškė: "Mano nuomone, universitetui trys pareigos -- išauklėti gerai išlavintus daugelio šakų specialistus, skatinti gilinimąsi į mokslus (research) ir pagalba visuomenei."

Šiems metams planuoja padidinti studentų skaičių visu tūkstančiu (nuo 11-kos iki 12-kos tūks.), o štabą padidinti šimtu (dabar 600) naujų mokytojų ir dėstytojų.

Merginų studentų gausiau negu vyrų. Visi turi pramokti kurią nors užsienio kalbą. Populiariausia anglų. Dešimts fakultetų turi 5 metų, o medicinos 6 metų kursus.

PRAMONĖS PLĖTIMAS.

Sunaudoti bent dalį priauklėjimų įvairių specialistų, Vilnius padarytas vyriausiu naujų pramonės plėtimo centru respublikoje. Geras pavyzdys "computer" įmonė, kur dirba 5,000. Šiame pramonės plėtime lietuvių darbininkų trūkumas neišvengiamas, todėl vis šaukiausi rusų.

Vilnius dabar turi 56,000 darbininkų ir pagamina dušę visų elektrinių skaitiklių (meters) Sovietijai ir eksportuoja į 30-tį užsienio kraštų metalams virinti prietaisus bei puslaidininkus (transformers).

Vilnius didžiuojasi didžiausia Europoje gražty įmone, ir didžiausiomis Pabaltijo valstybėse drabužių ir plastikų dirbtuvėmis. Yra dirbtuvių gaminti cementą, baldus, saldinius, magnetofonus ir televizijos aparatus. Vilnius gamina visai Sovietijai elektrinius motorėlius šaldytuvams.

(Vertė V. Širvydas)

* Phoenix, Arizona lietuviai nori pastatyti savo namus - klubą. Darbo priešakyje - V. Mozart, Ant. Ignatas, Joe Guzaitis ir Green.

Lietuvoje mirė Albinas Morkus

Rašytojas Albinas Morkus

Vilniuje, rugpjūčio 27 d., po ilgos ir sunkios ligos mirė rašytojas Albinas Morkus, buvęs Amerikos Lietuvių Tarybos reikalų vedėjas, kuris prieš keletą metų grįžo į Lietuvą.

Albinas Morkus gimė 1921 m. kovo 27 d. Punske. 1935 m. įstojo į Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją, kurią baigė 1941 m., vėliau mokytojavo pradinėje mokykloje ir studijavo Vilniaus Universitete.

1945 m. Albinas Morkus gyveno Lenkijoje, vėliau Vakarų Vokietijoje, Prancūzijoje ir Jungt. Amerikos Valstybėse, studijuodamas tų kraštų universitetuose humanitarinius mokslus.

1963 m. grįžęs į Lietuvą Albinas Morkus įsijungė į

literatūrinį darbą, aktyviai dalyvavo Rašytojų Sąjungos ir Kultūrinių Ryšių su Užsienio Lietuviais Komiteto veikloje. 1962 m. Lietuvoje išleistas jo prozos rinkinys "Baltasis miestelis". 1965 m. išėjo jo apsakymų rinkinys "Susitikimas". Tais pačiais metais Albinas Morkus buvo priimtas į Lietuvos Rašytojų Sąjungą. Jis taip pat išvertė keletą knygų. Pastaraisiais metais rašė psichologinę apysaką ir atidavė spaudai publicistikos knygą "Vaduotojai iš arti", apie lietuvių emigrantų sluoksnius ir ALTo veiklą laisvinant Lietuvą.

Velionis buvo pašarvotas Rašytojų Sąjungos rūmuose, palaidotas Vilniuje, rugpjūčio 29 d.

Mirė dailininkas William Witkus

Rugpjūčio 5 d. Greenwich, Conn. mirė dailininkas Wm. Jonas Witkus, sulaukęs 81 m. amžiaus. Palaidotas rugpjūčio 10 d., po pamaldų Maspetho Lietuvių par. bažnyčioje. Liko - dukra Eleonora Rūta Witkus, sūnūs Edward ir Vincent.

Haven Realty

Perkant - Parduodant Namus ar Išnuojant Butus
Apdraudus

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidu (Money Orders) ir įvairiausiai kitais reikalais, - kreipkitės į

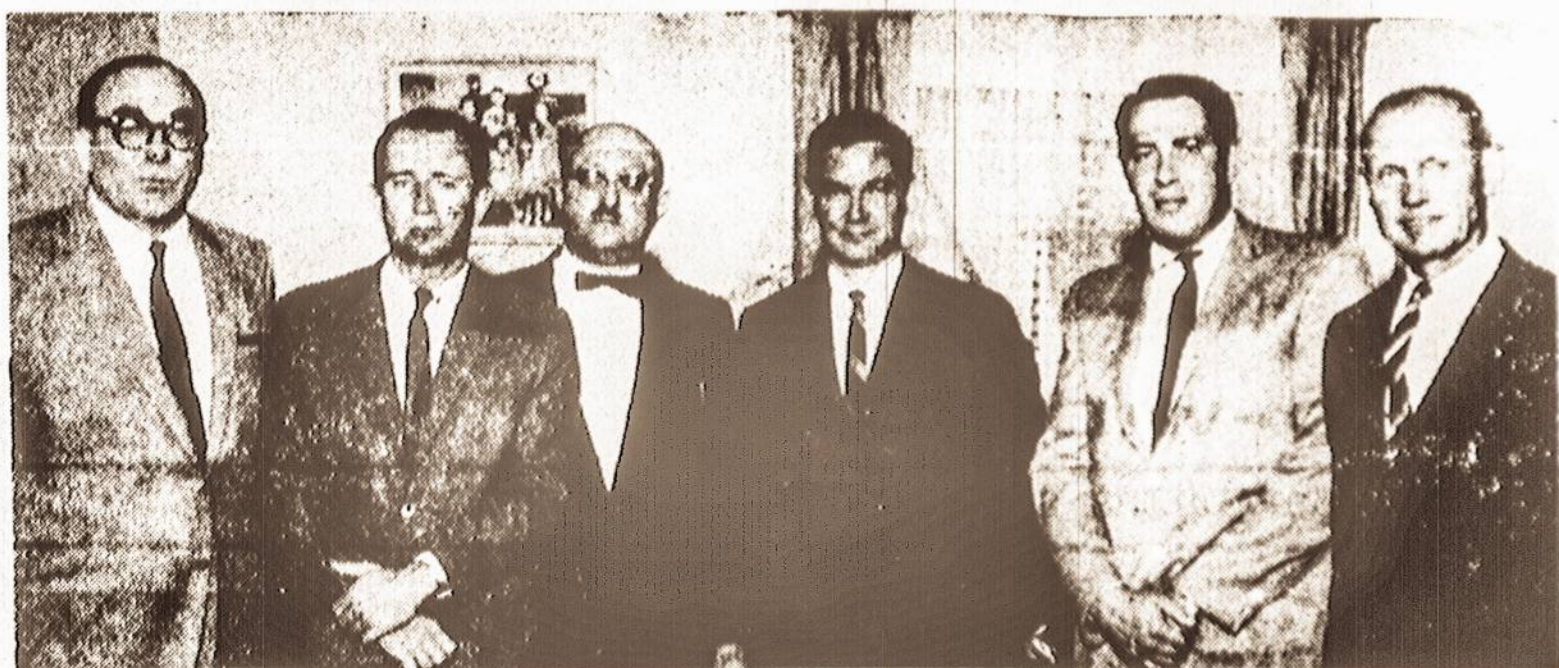
HAVEN REALTY & INSURANCE
87-09 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N.Y.
VI. 7-4477

Joseph Andrušis Travel Bureau

BILIAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS I VISAS PASAULIO VIETAS.

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v.v.

Suorganizavo amerikiečius

Nuotraukoje: (is kairės į dešinę): Antanas Ustjanuskas, bankininkas Raymond Woolson, pulk. dr. Emanuel Marcus, Hartfordo miesto burmistras George B. Kinsell, Lincoln Young ir A. H. Shookis-Šukis.

Hartford, Conn. - Žymus vietos pramoninkas, Antanas Ustjanuskas, 1966 m. buvęs Hartfordo LB apylinkės pirmininkas ir pasižymėjęs demokratų veikėjas, vėl užėmė svarbų valdmenį amerikiečių bendruomenėje. Jisai yra ambicingas, energingas ir nepalaužiamos valios žmogus, kuriam atviros durys pas miesto burmistrą ir valstybės gubernatorių.

Pr prieš suvirš metus laiko A. Ustjanuskas suorganizavo žymių amerikiečių komitetą, kuris rūpinasi šelpti JAV ir P. Vietnamo karių, ypač sužeistuosius, už tokią jo iniciatyvą, jisai buvo pagerbtas P. Vietnamo ambasadoriaus ir kitų vyriausybės įgaliotinių, Hilton - Statler viešbutyje. LB apylinkės var-

du buvo suruoštas pagerbimo banketas, kuriame dalyvavo gubernatorius John N. Dempsey, vietos lietuvių ir amerikiečių visuomenės atstovai. Šiuo metu A. Ustjanuskas atliko ir kitą kilnų darbą - suorganizavo "The Hundred Club", kurio tikslas pagerbti žuvusius policijos ir ugniagesių tarnautojus, einant savo pareigas.

"100" klubo nariai sudaro žymūs pramoninkai, komersantai, industrialistai, bankieriai. Įstodami į klubą pasižada kasmet mokėti po \$250,00. Klubui gautas čarteris ir jo valdybą sudaro: pirm. - miesto burmistras George B. Kinsella; vice - pirm. - Raymond Woolson, Lincoln Young, pulk. Emanuel Marcus; sekr. - ižd.

A. Ustjanuskas, patarėjas - pulk. A. H. Shookis (Šukis), Komiteto garbės nariai: Conn. valstybės gubernatorius Dempsey, JAV senatoriai Thomas Dodd ir Abraham Ribicoff, FBI viršininkas J. Edgar Hoover; direktorius - milijonierius Gengras.

Šių žodžių autoriui teko dalyvauti viename "100" klubo posėdyje, drauge su Hartford Times ir kitais korespondentais ir girdėti George Schwartz (iš Bostono) pranešimą apie "100" klubo veiklą Bostone ir kituose didmiesčiuose.

Pagal Schwartz, Bostono "100" klube yra 750 narių, kurie kasmet moka po \$250. Per pastaruosius 3 metus Bostono klubas išmokėjęs \$375,000 policijos ir ugniagesių našlėms ir virš \$375,000 jų vaikams. Klubas išde yra \$200,000.

Teigiamai įvertinęs Antano Ustjanausko organizacinį darbą, G. Schwartz pareiškė, kad Hartfordo "100" klubas galėsi atlikti dideli labdariną ir garbingą darbą, nes Hartforde yra daug turtingų pramoninkų, bankierių, komersantų ir industrialistų, kuriems bus garbė būti "100" klubo nariais.

Paklaustas Ustjanuską: - Sakyk, Antanai, iš kur turi tiek laiko ir energijos tokį didelį užsimojimą įgyvendinti Hartforde?

Ustjanuskas šypsodamas atsakė: - Visiškai nesunkiomis sąlygomis, telefonu pasikalbėjęs su žymesniais biznieriiais ir miesto pareigūnais. Tikiuosi, kad už metų laiko višose didesniuose Conn. valst. miestuose bus daugiau tokių klubų.

A. Ustjanuskas yra retas "dypukas" Amerikoje, kuris sėkmingai veikia lietuvių ir amerikiečių bendruomenėje. Kiekviena proga, jis amerikiečiams primena Lietuvą ir jos laisvinimo problemas.

V. M. K.

VASARA IR ŽMONĖS

HARTFORD, Conn. Lietuvisai vasaros metu ieško vasarinių malonumų, ruošia išvykas į gamtą, pajūri ir kitokias vasarvietes. Tėvų pagerbimo dienoje ir man teko progos išvykti į gegužinę, p. M. Gurskienės mažą, bet gražią ūki prie Conn. upės, surengtą pagerbti tėvą, p. Andrių Rėkų, kuris ūki pardavė p. M. Gurskieniei.

A. Rėkus daugeliui mūsų žinomas, ne tik jaunatvėj pasireiškęs scenoje, Varpo draugijoje, bet kaip buvęs sėkmingas pramoninkas, veikėjas ir radijo lietuviškųjų programų per eilę metų perdavėjas, turi daug draugų ir pažįstamų.

Dalyvavo gražus būrelis svečių; gražiai papuoštas stalas. sodelyje po obele.

dėdę Abrahomą, savo turto dalį, tikėk man, Vladai, paliksiu laikraščiu Vieniybė, geriausia ir lietuviškiausia". Svečiai plojo!

"Labai geras Tavo, Andriau, sumanymas" -- pareiškiau, "būtų gera, kad taip galvotų kiti laikraščio Vieniybės skaitytojai, besiruošiant kelti Mėnulį". Kai p. Rėkus dalį turto pažadėjo palikti Vieniybė, pagyrė p. Bernotą A. Rėkaus sumanymą, paklausė: "Bet kodėl tik Vieniybė?" Rėkus šypsodamas atsakė: "Mielasis, klebonui nepaliksiu, o dešiniųjų ir kairiųjų lietuvių spauda -- laikraščiai rūpinasi tiktaisi savo partijų ir ideologijų bei savosios politikos reikalais, o Vieniybė

Vienybietis Andrius Rėkus

Prasidėjo pietūs, nuotaika pakili, svečiai valgė ir gėrė, kiek kas norėjo, o po pietų kai kurie svečiai apžiūrino p. M. Gurskienės augančias daržoves, kiti braidžiojo po žemuogių lauką. Prieš saulėleidį vėl užkandėlis ir vaisės!

A. Rėkus gavo dovanų nuo savo dukrelės, svečiai sveikino kaip gerą tėvą, užauginusi gražią dukrelę, kuri ištekėjo, galima sakyti, už milijonieriaus! A. Rėkus svieto matęs, visko išgyvenęs, daug patyręs. Sveikinau ir aš p. A. Rėkų senai pažįstamą ir artimą bičiulį, linkėjau ir sėkmės, bet neiškenciau, paklaustas: "Andriau, ką tu darysi su savo sukrautu turtu, kam paliksi iškeltaudamas pas Abrahomą?"

A. Rėkus mėgėjas anekdotų, daug jis pats pasakoja, šypsodamas ir atsakė: "Kai aš keliausiu į Mėnulį pas

visais laikais rūpinosi ir dabar rūpinasi tiktaisi lietuvių ir Lietuvos reikalais". Ir vėl ploja svečiai ir net parapičiai -- p. Rėkaus draugai.

Gegužinė buvo labai maloni gražioje gamtoje ir tinkamai pagerbtas Andrius Rėkus, kaip praktiškas tėvas. Bet šutemos metu svečiai atsiveikinę išvyko namo, išvykau ir aš geroje nuotaikoje.

Toki mano įspūdžiai iš Tėvų Dienos gegužinės. Drištu sakyti, kad mūsų žmonės nesigaili dolerių pobūviams, kavinėse ir klubuose palieka dešimtinėmis, bet mūsų spaudą mažai reemia. Kodėl? Priėjau išvados, kad stinga sąvokos išlaikyti mūsų spaudą ir tautinę egzistenciją, mažas jų tautinis ir kultūrinis išsiviklėjimas, nelengva su jais svarbesne tema pasikalbėti.

-- VMK

* Vyt. Kušlieka iš Bridgewater, Mass. ir J. Salkowski -Salkauskas iš Chicagos, abu Amerikoje gimę lietuviai, groja Clevelando, Ohio simfoniniame orkestre, kuris rugp. 10 d. dviem lėktuvais, viso 125 muzikantai, išskrido gastrolėms į Europą. Koncertuoja Salzburg, Austrijoje, Edingburgh, Skotijoje, Londone ir Luzerne, Šveicarijoje. Pernal šis orkestras gastrolavo Leningrade, Maskvoje, Tiflise, Baku, Soči ir Kijeve. Kai lietuviai muzikai buvo Leningrade, jų giminės net iš Radviliškio atvyko juos sutikti.

Park Florist

Gėlės pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

Mr. and Mrs. Matthew MAŽEIKA
80-15 JAMAICA AVENUE Woodhaven 21, N. Y.
Virginia 9-3112

POLISH HAM

**PATS GERIAUSIAS
TIKRAI IMPORTUOTAS
LENKIŠKAS KUMPIS**

yra nuspelnes šio

Good Housekeeping
GUARANTEES
SATISFACTION OR REFUND

kokybės ženklis

**Nepaprastai pigios kainos
KELIONEI Į LIETUVĄ**

ir kitas SOVIETŲ SĄJUNGOS dalis

KAINA TIK
\$518 į Vilnių ir atgal

\$16.00 asmeniui (dieną. Privatus kambarys su vonia (2 asmenims).
Mes parūpiname kelionei bilietus asmenims, kurie atvyksta iš Lietuvos čia apsilankyti.

RAŠYKITE arba SKAMBINKITE
COSMOS TRAVEL BUREAU

45 WEST 45th STREET
New York, N. Y. 10036
Telefonas: CI 5-7711

Mirė Pijus Bukšnaitis

Rugp. 28 d. amžinu miegu užmigo viena spalvingiausių Amerikos lietuvių asmenybių, Pijus Bukšnaitis, sulaukęs 86 m. amžiaus.

Velionis gimęs 1881 m. spalio 9 d. Laukininkės kaime, Jankų valsčiuje, Sakų apskr. Baigęs pradžios mokyklą, 1896 m. mokėsi Veiverių ir Žitomiro mokytojų seminarijose. Muziką studijuoti pradėjo Griškabūdyje, pas vargonininką Bendoraitį, 1902 m. lankė kun. Gruberskio muzikos kursų Plocke.

Nuo 1899 iki 1904 m. vargoninkavo Ukrainoje, kur toliau gilino muzikos studijas. Čia būdamas labai pamėgo operetas, jam ypač didelio įkvėpimo davė Natalija Poltavka. Vėliau vargoninkavo Skriaudžiuose, Marijampolės apskr.

Buvo revoliucjonistus ir kaip toks iš vargonininko pareigų atleistas. 1905 m. išvyko į Ameriką ir apsigyveno New Yorke, kur išbuvo iki pat mirties.

Pirmiausia New Yorke gavo darbą banke. Dirbdamas visą laiką rašė ir bendradarbiavo spaudoje.

Nuo 1905 iki 1909 jo rašiniai tilpo Kovoje, o nuo 1908 m. Vienybėje Lietuvosninkų. Vėliau bendradarbiavo Tėvynėje ir dienraštyje Lietuva. Nuo 1912 iki 1918 m. redagavo Keleivį, Leido ir redagavo humoro laikraštį Tarką, atskirai išjusią ir kaip Vienybės priedas. Artimiausios Tarkos bendradarbiai Brooklynė buvo jau seniai miręs Čėsnas ir dabar Floridoje gyvenęs Kazys K. Kriauciūnas. Nuo 1934 iki 1937 m. buvo Vienybės redakcijos štabo narys.

Bukšnaitis vadovavo chorams, vertė ir rašė komedijas, eilėraščius, operetas. Daug dirbo su muziku Ks. Strumskiu, su kuriuo pastatė eilę operelių.

1915 m. M. Petrausko operetėi "Velnius išradėjas" parašė libretą. Parašė komedijas "Mulkiai ir mulkinys

čios", "Literatas", Kajetonas", "Anūpras", "Čebatai išėjo", Išvertė operetas: "Silvija", "Kornevilio varpai", "Raganus", "Laima", "Mieganti karalaitė", "Cukrinis kareivėlis", "Bailus daktaras", "Grazioji Galatėja" ir kt.

1909 m. buvo LSS sekretorium, o nuo 1918 iki 1920 sekretoriavo Amerikos Liet. Komiteto Centre. Ilgus metus dirbo Cunard laivų bendrovėje ir nepriklausomybės laikais beveik kasmet vykdavo į Lietuvą ir kitas Europos valstybes, vadovaudamas ekskursijoms. Paskutinis jo darbas buvo Susivienijime Lietuvos Amerikoje.

Pijus Bukšnaitis buvo ir knygnešys. Gyvendamas arti prūsų rubežiaus gaudavo daug knygų ir laikraščių spausdintų Tiltėje. Vykdamas į Lietuvą vis sakydavo, kad noris dar gerai Griškabūdyje, Sakų apskr., varpinėje paleškoti jo paslėptų lietuviškų laikraščių ir knygų, kurių nespėjo paimiti vykdamas į Ameriką. Bet parvykus į Lietuvą, tokios progos vis nesusidarydavo, nes būdavo užimtas ekskursantų reikalais.

Pijus Bukšnaitis buvo vienas maloniausių lietuvių. Į gyvenimą visada žiūrėjo optimistiškai, kupinas humoro, visuomet mandagus, tikras senoviško tipo aristokratas. Rimčiausias problemas mokėdavo spręsti juokaudamas. Kartą, kaž kas jo paklausė, kodėl jis nustojo redaguoti Keleivį. Bukšnaitis tuojau atsakė: "Kiek žinojau ir ką žinojau, surašiau. Kai neturėjau daugiau ko rašyti, tai nustoju ir Keleivį redaguoti..."

Pijus Bukšnaitis buvo ir foto mėgėjas, savo archyve palikęs daug nuotraukų, kurios tilpustos anų laikų spaudoje.

Gilime nuliūdime paliko anūką Ričardą ir keletą prananūkų. Jo sūnus Vitalis, savo laiku Vienybėje rašęs kolum-

Pijus Bukšnaitis vienoj paskutiniųjų nuotraukų, kurią nufotografavo Edvardas Sulaitis iš Chicagos, prieš keletą metų aplankęs šį pasižymėjusį Amerikos lietuviu veteraną.

na anglų kalba "Take it or leave it" nuo širdies priepuolio mirė prieš 10 metų, o žmona iš gyvųjų pasitraukė prieš keletą metų.

Anūku Ričardui ir visiems artimiesiems reiškiamė giliausią užuojautą.

JONAS VALAITIS

Tragiška mirtis

New Haven, Conn. - Joną Zemliauską, grįžtantį iš darbo rugpjūčio 2 d. 10 val. vak. užpuola negras. Smarkiai sumuša, iškrausto kišenės ir tamsumoje dingsta... Zemliauskas nuvežamas į ligoninę.

Gydytojas greitai paviršutiniškai apžiūrė, apriša žaizdas ir ligonį paleidžia į namus. Pakelyje Zemliauskas netenka sąmonės, vėl grįžinamas į ligoninę. Žaizdos pagrindinai patikrinamos.

Randama, kad reikia operacijos. Ir ne bet kokios! Reikia išimti dalį smegenų. Zemliauskas ligoninėje gydomas apie tris savaites visą laiką gulė be sąmonės ir rugp. 22 d. vakare miršta...

Jonas Zemliauskas gimęs Lietuvoje 1925 m. rugp. 7 d. Sukūrė gražią šeimą, su žmona Elena augino sūnų Geraldą ir dukrą Niną. Kovo mėnesį, iš Lietuvos sulaukę savo motinos Paulinos, New Havene taip pat gyvena Zemliausko seserys - Stasė Leikienė ir Violeta Zutulskienė.

Visi jie džiaugėsi, kad iš paverptos Lietuvos atvyko mylima mamytė, o dabar liūdi taip tragiškai netekę mylimo sūnaus ir brolio.

* Pračas Čepukaitis, Brazilijos lietuvių aktorius, kino teatrui žinomas kaip Francisco Dantas, gyvendamas Brazilijoje nuo 1932 m., yra vaidinęs daugiau, kaip 30 filmų, šią vasarą viesėjo Lietuvoje pas gimines.

* DLK Vytauto Klubas Montrealyje spalio 28 d. minės savo veiklos 60 m. sukaktį. Vakarietėje pagerbs ir senuosius veikėjus. Gruodžio 31 d. klubas iš anksto ruošiasi sutikti Naujuosius Metus.

* Prel. J. V. Bulaitis iš Londono, dirbęs P. Korėjos Vatikano pastuntinybėje, paauskštintas pirmojo sekretoriaus pareigoms.

* Skotijoje mirė Jurgis Šmitas ir Vincas Menkevičius, abu sulaukę po 82 m. amžiaus.

SPAUDOJE

Ka reiskia krepšys, krepšinis, krepšininkas

Lietuviškuose žodynuose šie žodžiai aiškinami taip: Krepšys - tai pintinė, tarba, krežis, maišelis; sportekrepšys, prikabinamas prie lentos.

Krepšinis - tai sportiškas žaidimas, kamuoliu stengiantis jį įmesti į krepšį, prikabinatą prie lentos.

Krepšininkas - tai krepšinio žaidėjas.

Apsimelavusi Clevelando Dirva (paskelbusi neteisingą žinią apie JAV lietuvių sportininkų išvyką į Lietuvą), dabar šitaip aiškina "krepšio" reikšmę: girdi, "nepriklausomybės laikais apsiakarsė krepšiais tevaikščiojo Lietuvoje tik elgetos; bolševikmečiu - gindamiesi nuo bado kolchoziniškai, rinkdami į krepšius nuo buv. savo dirvų javų varpas, - vokiečiųmečiu - vaizbūnai, prisikrovę skiltuvų, kavos pupelių bei muilo akmenėlio, Amerikoje - aukų rinkėjai, o pastaruoju metu ir kai kurie intelektualai krepšy nešiojasi savo galvas, kad jos nematytų tikrovės šviesos."

Mums atrodo, kad toks "krepšio" paaiškinimas labai atitinka Dirvos redaktoriams, kurie yra pergyvenę visus to "krepšio" etapus - pradėdami Lietuvos nepriklausomybės laikus ir Amerikoje. Juk nėra kito tokio laikraščio, kaip Dirva, kuris su savo "krepšiu" tiek aukų elgetautų, ir ne tik iš savo skaitytojų, bet ir Lietuvos laisvintimo organizacijų.

Kodėl, pav. buv. Dirvos redaktorius ir leidėjas K. S. Karpius, nepaaiškina kas "suvalgė" Lietuvai Vaduotai Sąjungos iššas? Kartą, jis su savo "krepšiu" buvo atvykęs net į vieną Vienybės metinį koncertą Lietuvos vadavimo reikalams aukų pa-elgetauti...

O į ką dabartiniai Dirvos leidėjai ir redaktoriai paver-tė tokią garbingą A. Olio, J. Tysliavos ir kitų įsteigtą Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą?

Ir ši organizacija tapo dar vienu "krepšiu" aukoms elgetauti Dirvai.

Taigi, Dirva labai gerai išaiškino ką jiems reiskia "krepšys".

Dirvos "krepšinininkai" savo galvas iš gėdos suklišo į "krepšius", už tai, kad neteisingą informaciją savo laikraštyje paskelbė apie sportininkus ir nežinojo, kaip pasiteisinti prieš skaitytojus...

Republic LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel. EV 7-2089

Didžiulis, tradicinis

"Lietuvos Atsiminimų"

RADIJO ir "RŪTOS" PIKNIKAS

Sekmadienį 1967 m. rugsėjo (Sept.) 10 d.

ROYAL GARDENS PARKE
990 E. Hazelwood Ave., Rahway, N.J.

Pikniko pradžia 1 val. p.p. • Programa 3 val. p.p. • Sokiai nuo 4 val. p.p. • Įėjimas \$1.50.

Sokimo kontestai, išlaimėjimai, kiti įvairumai, lietuviškų valgių bufetas.

PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT!
Visus maloniai kviečiame!

Dr. Jokubas J. Stukas, Dir.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE

John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas
Virginia 6-1800

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Pan-American žaidimai, kurie vyksta kas keturi metai (metus prieš Olimpinius žaidimus), neseniai baigėsi Winnipege, Kanadoje. Kaip ir buvo laukta, daugiausia medalių čia nusinešė amerikiečiai, kurie gavo 227 trijų rūšių (120 aukso, 63 sidabro ir 44 bronzos) medalius. Antroje vietoje šio šeiminkai -- kanadiečiai su 92 medaliais, iš kurių tik 12 aukso. Kanadiečiams vieną bronzos medalį pelnė ten gyvenanti lietuvaitė Irena Piotrowski (Macijauskaitė).

JAV labai stipriai pasirodė lengv. atletikoje, kur pelnė 30 aukso medalių, laimėdama 22 pirmąsias vietas (iš 24 rungčių) vyrų grupėje ir 8 pirmąsias vietas (iš 11 rungčių) moterų grupėje. Amerikiečiai pagerino 15 žaidynių rekordų ir 2 pasaulio rekordus. Taip pat amerikiečių stiprybė buvo ir plaukymas, kur jie pelnė 28 aukso medalius iš 33 rungčių, pagerindami 11 pasaulio rekordų. JAV taip pat iškovojė pirmąjį žaidynių medalį beisbole, kur iki šiol stipriausiai pasirodė Kubos komanda. Ši kartą amerikiečiai įveikė Kubą 2:1. Amerikos krepšininkai nusinešė pergale penktąjį kartą iš eilės. Taip pat amerikiečiai laimėjo vandensviedį ir vyrų bei moterų tinklinį.

Pan-American žaidynės, kurios buvo pradėtos Argentinoje, po 4 metų vyks Kolumbijoje. 1959 metais jos įvyko Chicagoje -- pirmą kartą JAV teritorijoje.

JUBILIEJINĖ SPARTAKIJADA

Tarybų Sąjungos 50 metų sukakčiai paminėti, Maskvoje buvo pravesta spartakijada, kurioje varžėsi visos tarybinės respublikos (jų

tarpe ir Lietuva), o taip pat ir du miestai -- Maskva ir Leningradas. Lietuva suaugusiųjų spartakijoje užėmė dešimtąją vietą. Latvija šio prieš pat Lietuvą, o Estija liko 12-je vietoje.

Lietuvai čia aukso medalį iškovojė D. Pozniakas (bokse), kuris neseniai pasipuošė Europos čempiono vardu. Dar du Lietuvos atstovai bokse laimėjo bronzos medalius. Lengv. atletikoje iš Lietuvos geriausiai buvo Vytautas Jaras, kuris, numetęs diską 58,08 m., iškovojė aukso. Neblogai varžėsi ir buvusi pasaulio rekordistė ieties metime Birutė Kalėdienė, kuri iš Maskvos parsivežė bronzos medalį.

Spartakijados vyrų krepšinio varžybose stipriai kovojo lietuviai krepšininkai, tačiau jie nesugebėjo pakilti aukščiau 4-tos vietos (toki atsitikimą jie turėjo ir praėjusioje spartakijoje). Laimė nusišypsojo estams, kurie buvo antraisiais. Tačiau ilgą laiką pirmuoju smuiku groję latviai, ši kartą pasiliko už lietuvių -- 5-je vietoje.

Moksleivių spartakijada buvo pravesta Leningrade ir čia lietuviams kiek geriau sekėsi ir lietuviai jaunuoliai užėmė 8-ją vietą. Kadangi suaugusiųjų grupėje Lietuva liko 10-je vietoje, tad bendroje lentelėje jiems atiteko 9-ji vieta. Toks pastekimas nebuvo labai geras, nes praėjusioje spartakijoje lietuviai buvo septinti.

AMERIKOS LIETUVIAI ŽAIS SUOMIJOJE IR ŠVEDIJOJE

Iš Lietuvos grįžanti Amerikos liet. krepšinio komanda pakeliui sustos Suomijoje ir Švedijoje ir ten sužais draugiškas rungtynes su vie-

Amerikos lietuviai krepšininkai rungtyniauja su vilniečiais.

tinėmis komandomis.

Per Atlantą krepšininkai pajudės iš Kopenhagos tiesiai į Chicago be sustojimo. Chicago pasieks rugsėjo 5 d. 5,05 val. po pietų SAS lėktuvu. Čia jiems rengiamas išskilingas sutikimas, Krepšinių pagerbimas bus rugsėjo 6 d. 8 val. vak. restorane prie 115-tos ir Western gatvių. Išėjimas tik su išanksto išigytais pakvietimais.

Vilniuje į akis krito nemaža naujų statybų. Apžiūrėjome ir senuosius pastatus, architektūrinius paminklus.

"Trakai paliko gerą įspūdį. Druskininkuose gerėjome gamtovaizdžiais Nemuno pakrantėse. Kaune lankėmės Kūno Kultūros Institute, apžiūrėjome sporto įrengimus, užsukome į muziejus. Miestas jaukus. Čia teko susitikti su Lietuvos sportinės visuomenės atstovais, žino-

mais krepšininkais, jaunimu. Ši viešnagė davė abipusę naudą: šeiminkams padėjo geriau suprasti Amerikos lietuvių gyvenimą, o mes galėjome arčiau susipažinti su dabartine Lietuva."

Vilniaus aerouoste sportininkus išlydėjo Kultūrinių Ryšių su Lietuviais Užsienyje Komiteto darbuotojai, Lietuvos sporto atstovai ir žurnalistai.

SPORTININKŲ RUNGTYNĖS

Atkelta iš 5 psl.

Sov. Sąjungos rinktinės sudėtyje tomis dienomis žaidė Italijoje. JAV krepšinių geriausi metikai buvo V. Jansenas ir P. Mintotas -- po 14 taškų.

Antrame šių komandų susitikime kauniečiai taip pat pasiekė pergalę, nors kiek kuklesnę -- 84:74 (40:26).

Po dviejų savaitių viešnagės Lietuvoje, JAV lietuviai krepšininkai su tėvų žeme atsivėikino rugp. 31 d. ir pasuko į Suomiją, Švediją ir Daniją, kur jie planavo sužaisti keletą draugiškų rungtynių.

Grupės vadovas R. Mieželis išvykdamas iš Vilniaus pareiškė: "Viešnagės metu mus lydėjo lietuviškas nuoširdumas."

ADVOKATAS

C. A. VOKET

(VOKIETAITIS)

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Greita Pagalba

Nenusimink, gausi pagalba. Vaistai, kurių ilgai laukėm nuo reumatizmo, rankų ir kojų tirpimo, jau yra.

Tuoj siųsk šį skelbimą šiuo adresu:

ROYAL PRODUCTS
NORTH STATION
P.O. Box 9112
Newark 4, N. J.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Koplyčia laidotuvėms Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

RAY'S LIQUOR STORE

Phone Virginia 3-3544

Didelis pasirinkimas įvairių importuotų gėrimų

Žemos kainos

Joseph Misūnas
103-55 Leferts Blvd.
Richmond Hill, N. Y.

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

VIENYBĖ

* SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ, Vienybės redaktorė, rugpjūčio 28 d. išskrido į Lietuvą aplankyti savo artimųjų ir draugų. Lietuvoje ji viešės apie porą savaitių.

* PRANAS LUKAS, beveik tris savaites išgulėjęs ligoninėje, dabar gydomi namuose, savo žmonos Alice priežiūroje. Pas juos neseniai viešėjo dukra Stefanija Hearn, kuri dabar su šeima gyvena Niagara Falls, N. Y.

* J. KAPOČIUS, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas, rugpjūčio 23 d. buvo sukviestas pasitarimą Statler-Hilton viešbutyje, angliškąsios lietuvių enciklopedijos reikalais. Enciklopedijos numatyta išleisti 6 tomai. Pasitarime dalyvavo apie 20 asmenų.

* KAZIO MOTŪZOS pagamintas filmas iš Pasaulinės parodos, New Yorke, J. Gilvydžio rodomas Pietų Amerikoje. Argentinoje tą filmą matė keli tūkstančiai lietuvių.

* PETRAS MILTENIS su žmona, šv. Jurgio par. piknike laimėjo šokių konkursą. P. Miltenis yra buvęs N. Y. policijos tarnyboje.

* DR. V. PAPROCKIO iššomis, Lietuvių Gydytojų S-gos vardu, išleistas veikalas apie Karolį Kuršį (Curcius), pirmąjį lietuvių gydytoją, atvykusį į Ameriką. Jisai New Yorke gydė ir mokytojavo 1659 m., ir po poros metų grįžo į Olandiją. Leidėjas iš Olandijos universiteto gavo Curčiaus disertaciją apie inkstų ir pūslės akmenis. Disertacija išleidiama atskiru leidiniu originalia lotynų kalba ir lietuviškais ir angliškais vertimais.

* MUZIKA A. KAČANAUSKO vadovaujamas Rūtos ansamblis išleido kalėdinių giesmių plokštelę. Solo partijas dainuoja solistai L. Stukas, Florence Schirm, V. Melnis ir J. Majauskas.

* PROF. KUN. ANTANAS RUPŠYS, New Yorke dėsto šventąjį raštą, kaip šios srities specialistas ir rytų kalbų ekspertas. Iš hebrajų kalbos verčia penkias pagrindines senojo įstatymo knygas.

* JOKŪBAS FRENKELIS, buvęs Šiaulių odos fabrikantas, mirė Catskill kalnuose.

* V. KALVELIS, Vienybės skaitytojas, atostogų išvyko į Floridą. Vėliau atostogaus Arizonoje.

* J. GLEMŽA iš Vokietijos į New Yorką atskrenda rugsėjo 7 d. Apsistos pas A. Reventus.

* KOMP. S. ČERĖNĖS-MULKS namuose Clark, N. J., įvyko muzikos ir literatūros popietė. Dainavo Irena Stankūnaitė, Liūdas Stukas, kuris taip pat pasakojo savo įspūdžius iš Lietuvos, pianu skambino Julija Rajauskaitė ir buvo išklausa kaliforniečio A. Pavasario rečitalio juostelė. Deklamavo Irena Veblaitienė ir J. Boley-Bolevičius, Kalbėjo kun. S. Raila iš New Yorko ir Liet. Vargonininkų S-gos pirm. V. Mamaitis iš Elizabeth, N. J.

* P. GAILIŪNAS pradėjo eiti Lietuvių Tautininkų Klubo vedėjo pareigas. Klubo patalpos - 449 Grand St., Brooklyn.

* JUOZAS DAUBĖNAS, aktorius ir režisierius, persikelia į Portland, Maine, kur jis gavo režisoriaus tarnybą.

* ANTANAS YUSKA, sulaukęs 81 m. amžiaus, mirė rugp. 24 d.

* RAMOVĖNAI iš New Yorko vyksta į Garmų vasarvietę, Echo Valley, Pa, rugsėjo 16 d. ir ten paminės tautos šventę. Programa bus 12 val. d. Meninė dalis prasidės 6 v.v. Nakvynė ir maistas kainuoja \$10. Grįžta sekančią dieną.

* KUN. KLEBONO BRUNO KRUZO pagerbimo vakarienė įvyks Brooklyne rugsėjo 24 d., Hotel Granada.

**MONTREAL, KANADA
KAUNO POLITECHNIKOS
INSTITUTO 65 STUDENTŲ
MENO ANSAMBLIS**
koncertuos rugsėjo 17 d. 5 val. vak.
D.L.K. Vytauto Klubo salėje
2161 SO. CATHARINE ST. MONTREAL, QUE.
Kviečiame visus atsilankyti pasiklausti aukšto lygio ansamblio ir susitikti su Lietuvos jaunimu.
BILIETAI GAUNAMI LIETUVIŲ KLUBE
Telefonas: 5 2 2 - 2 3 5 3

Vienybės redaktorius Chicagoje Edvardas Šulaitis lankosi Montrealio expo 67. Jis taip pat dalyvavo Virgilijaus Noreikos koncerte ir su įžymiuoju Lietuvos solistu padarė interview, kuris tilps sekančiame Vienybės numeryje.

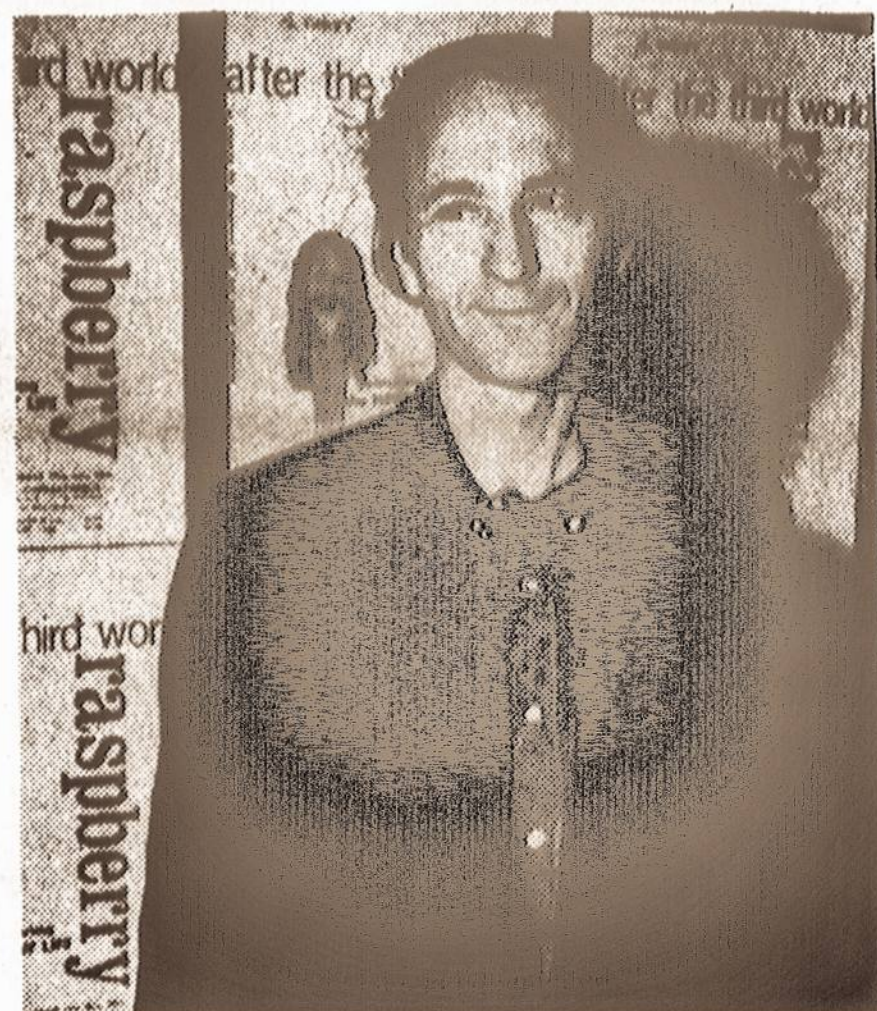
Jono Meko filmų teatrai

New York Times dienraštis praneša, kad nuo 1965 m. veikusi Jono Meko vadovaujama filmų b-vė, Filmmakers Cinematheque, 125 W. 41st St., New Yorke, perorganizuota ir dabar vadinasi Film Culture Non-Profit Corporation, su 6 kitais direktoriais. Atidarys duris dviem naujiems filmų teatrams: 80 Wooster St., su 260 sėdimų vietų ir 18 Greene St. spalio pabaigoj, su 200 sėdimų vietų.

Wurlitzer namo apatinėje dalyje esantis teatras su 200 sėdimų vietų rugsėjo 5 d. bus uždarytas remontui ir bus atidarytas spalio 1 d. su nauju įėjimu iš 42 g-vės. Pirmasis filmas bus "Portrait of Jason", parašytas Shirley Clarke. Filmas bus rodomas rugsėjo pabaigoje ir Lincoln Center filmų festivalyje.

Sekanti filmas bus "Windflowers", kurį režisavo Adolfas Mekas.

Wooster g-vės teatras bus pavadintas "Cinematheque", o teatras prie Greene St. - Cinematheque II. Trečiajam teatrui vardo dar neparinko. Tas teatras bus žinomas, kaip "požemio filmų akademija".

Filmininkas Jonas Mekas

Bus rodoma: "Zero de Condukt", "Ordet", "Citizen Kane", "Scorpio Rising".

West 41st gatvės teatrui atremontuoti jau sukėlė \$12,000. Visų trijų teatrų remontui reikės \$32,000, bet aukos ir pajamos nuolat plaukiančios.

Pernai, Mekų filmai "The Brig", "Scorpio Rising", "The Chelsea Girls" davė

\$100,000 pajamų. Mekas pareiškė, kad "požemio filmos buvusios poetiškos, be charakterio, bet dabar jau įeina charakteriai, filmos darosi prozaiškos.

Iš kitų sluoksnių teko girdėti, kad broliai Mekai šią vasarą dalyvavo Maskvos filmų festivalyje ir ta proga buvo nuvykę į Lietuvą.

Nastutė Umbrazaitė, neseniai įvykusiame prof. Jokūbo Štuko radijo piknike, išrinkta Miss Lithuania.

VIENYBĖJE

192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN, N.Y.

rugsėjo 23 d. šeštadienį,

August Traun-Traunauskas

parodys savo filmus iš Lietuvos.

August Traun šią metų vasarą Lietuvoje viešėjo su žmona, sūnumi ir kitais lietuvišiais turistais iš Amerikos, kurių tarpe buvo solistas L. Stukas, D. Jonaitienė su dukra, E. Kidžienė ir kiti. Jis padarė idomių filmų, kuriuos parodys Vienybės namuose rugsėjo 23 d. 6 val. vakare.

VIENYBIEČIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI